

Uredništvo: Ljubljana, Puceljova ulica 3.
Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24

Iskrajni oddelki: Ljubljana, Puceljova ulica 3.
Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24

Podružnica: Novo mesto, Ljubljanska cesta 42
Iskrajni oddelki: Ljubljana, Puceljova ulica 3.
Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24

Razpis: Ljubljana, Puceljova ulica 3.
Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24

Iskrajni oddelki: Ljubljana, Puceljova ulica 3.
Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka
Mesečna naročnina 32 lir

Uredništvo:
Ljubljana - Puceljova ulica št. 3.
Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24.

Rokopisi se ne vračajo

Die dritte Schlacht bei Aachen begonnen

Masse der Angreifer blieb im stärksten Feld liegen - Keine wesentlichen Erfolge Feindliche Kräftegruppe bei Gravelotte keit der Abwehrschlacht

Aus dem Führerhauptquartier, 17. Nov. DNB. Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt:

An der Front von Gellenkirchen bis in den Wald von Hürtgen hat gestern nach schweren Bombenangriffen die dritte Schlacht bei Aachen begonnen. Vom stärksten Abwehrfeuer aller unserer Waffen gefasst, blieb die Masse der angreifenden feindlichen Verbände vor unserem Hauptkampffeld liegen. Nur östlich Gellenkirchen und bei Stolberg konnten die Nordamerikaner in einigen Abschnitten in unsere Stellungen eindringen. Sie verloren dabei auf schmalen Raum in wenigen Stunden 39 Panzer. Die Schlacht geht weiter.

Im Kampfraum Metz setzte der Feind seine starken konzentrischen Angriffe fort, ohne zu wesentlichen Erfolgen zu kommen. Bei Gravelotte wurde eine feindliche Kräftegruppe eingeschlossen, Entlastungsangriffe zerschlagen.

Von unseren in Lothringen kämpfenden Truppen wurden am 14. und 15. November, wie nachträglich gemeldet wird, 52 feindliche Panzer und Panzerspähwagen abgeschossen. Zwischen Blamont und Raon l'Etape dauert der Druck nordamerikanischer Regimenter auf unsere Stellungen an. Die am oberen Doubs vordringenden französischen Verbände wurden in schweren Kämpfen aufgefangen.

Gross-London und der Raum von Antwerpen waren wiederum das Ziel des Fernfeuers unserer V. 1 und V. 2.

In Mittelitalien kam es nach längerer Zeit wieder zu örtlichen Kämpfen an der Iugurischen Küste. Die bei Galliano angrei-

Abwehrfeuer vor unserem Hauptkampffeld des Feindes im Kampfraum Metz - eingeschlossen - Gesteigerte Heftigkeit der Abwehrschlacht

fenden feindlichen Bataillone wurden von Gebirgsjägern abgewiesen oder im Gegenangriff wieder geworfen. Bei der erfolgreichen Abwehr zahlreicher Vorstöße der 8. britischen Armee zwischen Modigliana und der Adria wurden Gefangene gemacht. In Südungarn wurden wiederholte sowjetische Angriffe aus einem Donaubrückenkopf bei Batina zerschlagen, der feindliche Übersetzverkehr durch unsere Luftwaffe nachhaltig gestört.

Östlich Budapest, südlich des Matra-Gebirges und in den Niederungen von Miskolc steigerte sich die Abwehrschlacht zu grösserer Heftigkeit. Deutsche und ungarische Verbände stehen im Gegenangriff gegen den an einzelnen Abschnitten eingebrochenen Feind. Im übrigen wurden die bolschewistischen Angriffe in harten Kämpfen zerschlagen.

Starke Verbände von Schlacht-, Kampf- und Nachschlachtflugzeugen unterstützten die Heeresverbände und vernichteten feindliche Nachschubkolonnen, vor allem bei Keesemet.

An der übrigen Ostfront kam es zu keinen Kämpfen von Bedeutung.

Angloamerikanische Terrorflieger führten Angriffe auf frontnahe Orte im westlichen Kampfraum. Ausserdem wurden besonders Wohngebiete von München und Innsbruck angegriffen. Den Bomben fielen vor allem in München wertvolle Kulturdenkmäler zum Opfer. Die Bevölkerung hatte Verluste. 36 angloamerikanische Flugzeuge wurden durch Luftverteidigungskräfte vernichtet, fünf davon durch italienische Jäger.

po premaganju vseh bočnih motenj sovjet-skih čet, Bolgarov in Titovih tolp pustili za seboj črto Drač-Skopje. V primeri z malenkostnimi boji na ostalem bojišču so borbe na Madžarskem nadalje živahne, čeprav na nje močno vpliva vreme. Vzhodno od Budimpešte so sovjetske čete s številčno premočjo dosegle železnico Jaszereny-Jaszerokszallas ter udarjajo od tod proti železniškemu križišču Hatvanu. Na ta način ogražajo železniško zvezo Budimpešte-Užhorod Čeprav so boji na vzhodu nekoliko popustili, se mora vendar računati z večjimi akcijami v bližnji dobi, ker sovjetske čete po svoji taktiki zadnjih dveh let čisto naenkrat izpremenijo težišča svojih napadov.

Berlin, 17. nov. Na južnem krilu kurlandskega bojišča se množe znaki za skorajšnjo obnovo sovjetske ofenzive. Zlasti na starem vzhodnem področju severno od Varnoda zbirajo boljševiki številne divizije in baterije. Do kakih pomembnejših sunkov še ni prišlo. Nasprotno se s številnimi izvidniškimi in naskakovanimi akcijami medsebojno obtipavata Iz Vzhodne Prusije javljajo le o izvidniškem delovanju posameznih čet. Tudi v ostalih odsekih vse tja do severne Madžarske je ohrcemelo bojišče v pozicijsko vojno.

Žalna seja slovaškega parlamenta

Bratislava, 17. nov. Slovaški parlament se je spomnil na svoji seji v sredo žrtv, ki jih je zahteval boljševiški uporniški poizkus na Slovaškem tudi med člani parlamenta. Poslanec dr. Karel Körper je v najostrejši obliki protestiral proti Benešovi klčki, ki hoče uničiti slovaško državo s prevratno propagando in poizkusi upora.

»Slovaška Pravda« javlja, da je v roki na 9. november napadalo 20 to ovaev n-ko hišo v Nadasu (severno od Timave), kjer so ubili desetletno hčenko. Mati je bila pri poizkusu bega težko ranjena. Sedet šest tolovajev so nemški vojaki zajeli.

Množičnega morila Antona Sedarčka, ki je deloval v Kunezdovi kot komunistični komisar ter izrekel številne smrtne obsodbe, so večerj obesili.

»Gardista« opozarja v zvezi s stalnimi poročili o odkritju novih grobov v srednji Slovaški, da Slovaki odkritja katoliških grobov niso jemali preveč resno. »Danes vidimo«, prše list, »da nam hočejo prinesiti boljševiški mir pokopališča, da bi se lahko preko naših grobov razširili židovski boljševizem vse do srca Evrope.«

»Slovaška Pravda« ugotavlja v kratkem uvodniku, da so dr. Beneš in njegova klčka v Slovaški tako propadli, da so celo slovaški komunisti med uporom ponovno izjavili, da postanejo rajši Rusi kakor pa zvočet Čehoslovaki. Niti radikalni nacisti ne marajo biti tako protizidovski usmerjeni, kakor so postali uporniki v Banatski Bistrici na Slovaškem.

Vrhovni slovaški obrambni svet

Bratislava, 14. nov. Predsednik slovaške republike je ustanovil vrhovni obrambni svet za slovaško ozemlje. Njegovi člani so: finančni minister dr. Nkoiaj Pružinec, obrambni minister Stefan Pasik, gospodarski minister dr. Medricki, prometni minister in. Lečnar in predsednik najvišjega preiskovalnega urada dr. Stefan Andruska.

Belgijska kriza

Amsterdam, 17. nov. Po vesti bruselskega radia je sklenila belgijska komunistična stranka, da bodo komunistični ministri izstopili iz vlade, ako »ne bodo takoj, kolektivno in dejansko prevzeli odgovorne pokreta z vsemi njegovimi člani in orožjem v armado«.

Nadalje zahtevajo izločitev vseh političnih in gospodarskih kolaboracionistov iz uprave ter zaplenbo podjetij, katerih voditelji sodelujejo v proizvodnji.

Amsterdam, 17. nov. Kakor javlja agencija Reuter iz Bruslja, so v zvezi s komunistično zahtevo, da prevzamejo odnošniško gibanje z vsemi formacijami v vojsko, odstopili že trije ministri v Pierlotovi vladi.

Monarhijska kriza v Italiji

Bern, 14. nov. Kakor javlja »United Press« z Rima, pričakujejo, da bo Bonomijska vlada na svoji današnji seji sklenila podati ostavko. Ta odstop bi bil posledica opozicije lev-tarskih strank proti italijanski d-nastaji. V nedeljo je bilo zborovanje, na katerem je zahtevalo nad 100.000 socializtov in komunistov odpravo monarhije.

Italijanski komunisti zahtevajo ojačenje svojega vpliva v vladi po zgledu Rumunije in Finske.

Bonomijska nemoč

Stockholm, 17. nov. Rimski dopisnik gotteborskega lista poroča o popolni nemoči Bonomijske vlade ter ugotavlja predvsem, da vladajo velike težave v okrožju živiljskih potrebščinami in to tako na delih kot v mestih. Vsakdo, ki ima še kak zaloge jih odda samo proti blagu. V Rimu nimajo skoro ničesar več. Edino, česar je na pretek so politične stranke. Samo v poslednjih petih dnevih so ustanovili pet novih strank.

Popolno nemoč Bonomijske vlade potrjujejo tudi ljudje, ki se jim je v poslednjem času posrečilo priti preko bojišča v severno Italijo. Očitajo ji, da se ni ni posrečilo izboljšati katastrofalnega gospodarskega položaja. V zunanje-političnem pogledu smatra narod vlado samo za izvršni organ zaveznikov sil. Bonomijska vlada je brez moči tudi nasproti naraščajoči boljševizaciji dežele.

Angloameriški dopisniki javljajo iz Neapolja, da je videti tam samo še umazano in bedo. Če so nekdo rekli umetniki: »Oglej si Neapelj in potem umri!« bi morali sedaj reči: »... in joči, joči!«

Turške sugestije Grčiji

Bern, 17. nov. Turški časnik »Yalčin« poroča v carigradskem listu »Tanin« Grčijo naj zahteva od Bolgarije reparacije, ker je Bolgarija kriva, da je utrpela Grčija tako veliko škodo.

Zatemišje od 17. do 6.40

Pričetek tretje bitke pri Aachnu

Večina napadalec je običala v najmočnejšem obrambnem ognju pred nemškimi glavnimi črtami - Nikakih bistvenih sovražniških uspehov na bojišču pri Metz - Sovražnikova skupina obkolje na bojišču pri Gravelotte - Naraščajoča silovitost obrambne bitke

Führerjev glavni stan, 17. nov. DNB. Vrhovno poveljništvo oboroženih sil objavlja: Na črti od Gellenkicha do Hürtgenskega gozda se je pričela večerj po težkih bombniških napadih tretja bitka pri Aachnu. Sprito najmočnejšega obrambnega ognja vsega našega orožja je običala večina napadajočih sovražniških oddelkov pred našo glavno bojno črto. Le vzhodno od Gellenkicha in pri Stolbergu se je posrečilo Američanom v nekaterih odsekih vdreti v naše postojanke. Pri tem so izgubili na ozkem področju v nekaj urah 39 oklopnikov. Bitka se nadaljuje.

Na bojišču pri Metz je sovražnik nadaljeval močno osredotočene napade, ne da bi dosegel kak bistven uspeh. Pri Gravelotte smo obkolili sovražnikovo skupino sil, razbremenilne napade pa razbili.

Naše v Loreni boreče se čete so po naknadnih vesteh uničile 14. in 15. novembra 52 sovražniških oklopnikov in oklopnih izvidniških voz. Med Blamontom in Raon l'Etapeom pritiskajo ameriški polki še naprej na naše postojanke. Ob gornjem Doubsu prodirajoče francoske oddelke smo ustavili v težkih bojih.

Veliki London in anversko področje sta bila zopet cilj daljnostrelnega ognja naših »V 1« in »V 2«.

V srednji Italiji je prišlo po daljšem času znova do krajevnih bojov ob Iugurski obali.

Težki napadalni in obrambni boji na zapadu

Sovražnik skuša prodreti proti Saari - Njegovi napadalni kl'ni razbiti - Hudi boji južno od Metza - Uspešni podvigi nemških gorskih lovcev

Berlin, 17. nov. Kljub dežju in snegu so bile nemške čete 15. novembra na dosedanjih žariščih zapadnega bojišča zopet v težkih napadalnih in obrambnih bojih. Bitka za Lotaringijo se je prenesta na drug odsek. Dve severnoameriški diviziji, ki napadajo južnovzhodno od Metza, se prebijata zopet proti vzhodu ter skušata skupno z več pehotnimi divizijami izsiliti prodor v smeri proti Saari. Kaže, da je sovražnik opustil svojo dosedajšo namero, da bi prodrl z odseka ob Niedu proti severu v sredo lotarinskega področja in se odločil za lov sunek. Naval se je pričel na približno 20 km široki fronti na obeh straneh Mörchingena.

Nemci so s takojšnjimi protisunkmi razpršili sovražnikove napadalne osti, tako da je bilo nasprotnikovo napredovanje malenkosno. Zarišče težkih bojov je trenutno ob železniški progi Dieuze-Bensdorf in v gozdu severno od Dieuza. Tu so nemški grenadirji v nekaj urah uničili zopet 14 sovražniških oklopnikov. Z nadaljnjimi močnimi protisunkji v gozdu severno od Nida so preprečile nemške čete razširjenje sovražnih napadov pri Mörchingenu v smeri proti severozapadu.

Istočasno z novim ameriškim navalom na področju Mörchingena, kjer so Američani kljub težkim in krvavim izgubam napredovali 4 km, je nadaljeval nasprotnik svoje sunke južno od Blamonta. Tudi tu je dosegel le majhne uspehe. Ti napadi kažejo, da namerava nasprotnik obiti za obrambo ugodno jezersko področje med Dieuzom in Saarburgom.

Prav tako so nadaljevali Severnoameričani svoje napade na Metz. Južno od mesta so težki boji na črti med Fort Driantom in kolenom Nieda ter na zapadnem obrežju Mosele vzdolž cest, ki vodijo od Gravelotte in St. Privata proti Metz. Sovražnik v nasprotju s prejšnjim dnem, ni dosegel večjih uspehov. Tudi na predmostju med Thionvillom in Sierckom so Američani le nebitveno napredovali. Utrpeli so občutne izgube na minkskih poljih in južno od Thionvilla, kjer je bil ameriški pehotni polk 377. močno poražen. Nadalje občutne izgube je utrpel sovražnik sprito množstvenega topniškega ognja na sovražne čete, združene na predmostju.

Na vzhodno nizozemskem področju so nadaljevali Britanci svoje napade proti nemškemu predmostju ob Maasi, ki močno moti operacije sovražnika, ki se mu ni posrečilo bistveno razširiti svojega mo. stišča ob prekopih vzhodno od Weerta. Sprito topniškega ognja, min in protisunkov je imel občutne izgube.

Tretje žarišče silnih, čeprav doslej samo krajevnih sovražnih napadov je bilo ob južnem delu zapornih postojank pred Burgundskimi vrati. Tu so napadale deaulistične čete zapadno od Montebeliarda na obeh straneh močno narasle reke Doubs. Na severnem obrežju reke je dosegel nasprotnik nekaj krajevnih vdorov, medtem ko so ga nemške čete na južnem obrežju krvavo potolikle. V teku so ogroženi obrambni boji proti degaulistom, ki so vdrl v nekaterih vasi, ter protisunkovi za zoženje majhnih vdornih mest.

Od ostalih bojov na zapadnem bojišču je treba omeniti razen nemških protinapadov v gozdu severovzhodno od Vossenačka nad vse uspešne podvige nemških gorskih lovcev v francosko-italijanskih Alpah. Tu so gorski lovci kljub visokemu snegu uničili sovražnikovo oporišče ter ujele večje število ljudi.

Z madžarskega bojišča

Berlin, 16. nov. Boljševiški velenapad v Madžarski, čigar prvi napadalni cilj je železniška proga od Budimpešte proti Miskolcu, se je večerj po malenkostnem napredovanju prejšnjega dne zaradi trdega nemškega odpora na vsem bojišču ustavil. Vae kaže, da ne morejo z rezervnimi oddelki iztrgati velikih sovjetskih izgub, da bi lahko napadali v dosedanjem obsegu. Posebno zanimivo je dejstvo, da 6. gardna oklopnika armada, ki je bila močno poražena pri Debrecnu in Szolnoku, doslej še ni stopila v bitko, ker je še niso dopolnili.

Po izpraznitvi Jaszerokszallasa so se nemške in madžarske čete hrabro uprle go-

Planinski lovci so zavrnil ali s protinapadom vrgli nazaj pri Galliano napadajoče sovražnikove bataljone. V uspešni obrambi številnih sunkov 8. britanske armade med Modigliano in Jadrano smo privedli ujetnike.

Na južnem Madžarskem smo razbili po-avne sovjetske napade z dunavskega predmostja pri Batini. Naše talistvo je močno motilo sovražnikov promet preko reke.

Vzhodno od Budimpešte, južno od gorovja Matra in na nižinah pri Miskolcu je postala obrambna bitka izredno silovita. Nemške in madžarske čete vrše protinapade proti sovražniku, ki je vdrl v nekaterih odsekih, sicer pa smo v hudih bojih razbili boljševiške napade.

Močni oddelki bojnih letal in letal za nočne borbe so podpirali oddelke vojske ter zlasti pri Keeskemetu uničili sovražnikove oskrbovalne kolone.

Na ostalem vzhodnem bojišču ni bilo nikakih pomembnejših bojov.

Angloameriški teroristični letalci so napadli na zapadu kraje blizu bojišča. Poleg tega so bili napadeni zlasti stanovanjski predeli Monakova in Inomosta. Bombe so poškodovale zlasti v Monakovu dragocene kulturne spomenike. Prebivalstvo je imelo izgube. Protiletalske obrambne sile so uničile 36 angloameriških letal, pet izmed njih so zbili italijanski lovci.

Močila lorda Moyna identificirana

Stockholm, 15. nov. Reuter poroča, da sta naveda oba židovska morilca lorda Moyna ob aretaciji napačni imeni. Sedaj so ugotovili, da sta so v rešnici Aliahu Halim iz Haife in Efraim ben Zuro iz Tel Aviva. Prispela sta v Egipt ločno ter sta se spoznala šele tam na podlagi zapечатih povelj. Preko meje sta prišla »preoblečena v vojaka« in s ponarejenimi dokumenti. Orožje in razstrelivo sta dobila pri zaročnikih v Kairu.

Aretacije židovskih teroristov v Palestini

Zeneva, 15. nov. Kakor javlja agencija Reuter je izvedla policija v ponedeljek veliko racijo v okviru preiskave proti židovskim teroristom v Palestini. Pri tem so aretirale pet ljudi, ki so v zvezi s poslednjimi terorističnimi napadi. Odpeljali so jih v Jeruzalem.

Hudi spopadi v Lyonu

Bern, 15. nov. Kakor poročajo lyonski listi, je prišlo o priliki proslave premirja 11. novembra v Lyonu do hudih spopadov, ko je hotel nastopiti tudi neki oddelček francoske republikanske garde. Parade so se udeležile tudi »zavezniki« čete. Gladalci, med katerimi je bilo mnogo komunistov, so pričeli psovati republikansko gardo ter so hoteli gardiste celo kamenjati, pri čemer je prišlo do hudih spopadov.

Pariški grof aretiran v Perpignanu

Zeneva, 14. nov. Pretendent na francoski prestol, Pariški grof, je bil po Reuterjevi vesti aretiran pri Perpignanu, kjer je bil istočasno ranjen v ramo. Po zakonu z dne 22. junija 1886. je »poglavjarjem rodbin, ki so vladale Franciji, in njihovim najstarejšim naslednikom« prepovedan dostop na ozemlje francoske republike. Za grožena je kazen ječe od 2. do 5. let.

Naročite se na romane „Dobre knjige“

Trojanski konj boljševikov

Članek dr. Göbbelsa v listu das „Reich“

Berlin, 16. nov. Minister dr. Goebbels označuje v svojem najnovejšem članku listu »Das Reich« taktiko Kremļa napram inozemstvu, razdvojitvi narode na znotraj in boljševizirani države, kot metodo trojanskega konja. Ko raziskava metodo, ki se v njej ni izpremenila, prihaja do zaključka, da varuje edino le nemška vojska evropsko celino pred anarhijo in pred zmedo, ki jo hočejo in ki jo načrno pripravljajo sovjeti. Dr. Goebbels piše med ostalimi:

Da so danes na Švedskem in v Švici globoko dirnjeni in zaskrbljeni nad razvojem, ki ne predstavlja prav za prav še nič posebnega, se lahko samo čudimo. Saj so stockholmski listi Fincem mesece priporočali, naj se podredijo Sovjetski zvezi in si s tem odkupijo mir, ki bo zato znošnejši in ki jih bo rešil vojne oddi- nosti od Nemčije. Odkod jemljejo danes ti listi pogum, da izražajo svojo osuplost nad dramo finskega naroda, ki so jo, kakor stoji stvari, ne samo lahko, marveč morali pričakovati? In če je mislila Švica, da bo lahko s prošnjo Kremlju za ponovno vzpostavitev diplomatskih odnosov uresila vse v najboljši meri, potem jo je poučil sovjetski odgovor, da obstoja za Moskvo samo en boljševiški in en neboljševiški svet in da so lahko narodi samo v eni ali pa v drugi skupini. Stvar je jasna. V Moskvi jim gre, odkrito povedano, za rop in plen se imenuje Evropa. Po volji Kremļa naj ne bo pred tem obvarovana nobena dežela naše celine in meščansko-političnim voditeljskim plastem, ki so že pred nekaj meseci z velikim zadovoljstvom ploskali sovjetskim uspehom proti nemški vojski, prav nič ne korist- če danes poskušajo, da bi se z lojalnost- nimj izjavami prikupil rdečemu carju. Kralj Mihael I. Rumunski mora prav tako kloniti pod zahtevami bukarštanske ulice, ki jo podžiga Moskva, ter odstopati vsak dan del svoje krone, dokler ne bo nekega dne kralj brez dežele, kakor mora finski maršal Mannerheim izročati hrabre in s slavo ovencane generale finske vojske sovjetskim oblastem kot tako zva- ne vojne zločince. Če se brani iranska vlada, da bi napol zastojni odstopila petrolejske koncesije Sovjetski zvezi, potem se dvigne na cestah njihovih mest od boljševikov mobilizirana drhač ter zahteva odstop te vlade, ki je v čuvanjem narodnih koristi dežele dovolj dokazala, da jo lah-

ko sumijo, da je fašistom prijateljsko naklonjena. Kar se tiče bivše Poljske, zahtevajo v Kremlju uradno samo Curzo- novo črto kot novo mejo, neuradno pa so osnovali v Lublinu tako zvali poljski narodni svet, ki obstoja iz samih v Moskvi poslušnih kreatur in ki nima nobene druge naloge, kakor izročiti deželo boljševikom. To se dogaja vse strogo v okviru atlantske listine, brez mnogo hrupa, kakor da bi bila to najnaravnejša stvar na svetu. Evropo pa na ta način počasi minirajo. Na naši celine ni nobenega Krem- lju dostopnega mesta, ki ga ne bi z zadostno količino dinamita pripravili za razstrelitev. Ko je stvar že tako daleč, ni treba storiti Stalinu drugega kakor pristisniti samo na gumb.

Toda bolj važni kakor posledice tega procesa, so njegovi vzroki. Treba si je samo predstavljati, kako daleč bi že uspe- lo to delo, če bi padli v boljševiško po- sest veliki deli ali celo cela Nemčija. Vsa- ko tudi samo začasno ohromljenje odpor- ne sile nemške vojske bi imelo nedogled- ne posledice za vse evropske dežele. Kaj naj rečemo, če pozdravljamo bivši norveški kralj Haakon po radiu boljševike, ki so vkorakali v severno Norveško, kot osvobodilce in poziva svoj narod, naj jih temu primerno sprejme? Ta narod pa se seli z vsem in sledi nemškim četam, ki so jim jih opisali s sovražnikove strani kot tlačitelje, ter s tem z nemo demonstracijo, ki ne potrebuje nobenega komentarija, ovrže besedo svojega kralja. Istočasno svari finski notranji minister Hillilä narodno Finsko, naj se ne skuša na kakrš- koli način ubraniti počasni, toda gotovi boljševizaciji dežele, ter izjavlja s krajno podvrženostjo, da je finski narod znan po svoji žilavosti in trdovratnosti ter da mora to sedaj uporabiti tako, da bo ustrel- jale deželo v njenih življenjsko važnih nalogah, da si bo na ta način zaslužila milost sovražnika. Če bi finski vodilna plast uporabila samo del te žilavosti in trdovratnosti za obrambo Finske, potem maršalu Mannerheimu ne bi bilo treba danes razpustiti organizacije finske od- porne volje, izročati njegovih najzasluž- nejših generalov boljševikom kot tako zva- ne vojne zločince. Sprejeti iz zapora iz- puščene kaznjence kot zastopnike Krem- lja v svojo vlado ter s tem pripraviti Fin- sko za boljševiški prevrat, ki je danes samo še vprašanje časa.

Položaj na bojiščih

Berlin, 17. nov. O položaju na bojiščih piše vojaški sodejavec DNBja dr. Max Krull: Ako razgledajo Angličani v Američani v svoji domovini svoja dnevna vojna poročila z ime- ni, ki jih čisto komaj najdeš na zemljevidu, se morajo sami sebi čuditi sprito malenkost- nega napredovanja, ki je zvezano s tako tež- kimimi žrtvami, vendar se Nemci zavedajo to- žine bojov, čeprav prevladuje pri njih mne- nje, da borbe za Metz še niso zavzele obsega v-leofenzive z daljnosežnimi strateškimi cilji. Na jugu mesta sta se izoblikovali dve težišči: pri Mörchingenu in južno od Blamonta. Na prvem težišču so opustili Američani poizkusa, da bi obkolili Metz s sunkom proti severu, in so udarili z dvema oklopniskima divizijama na 20 km široki črti v smeri proti Saaregu- minesu. Na tej poti jim je uspelo zavzeti Mörchingen, vendar so jih Nemci ustavili. Drugi sunk je bil naperjen proti Saarbourg- u in imel sprito močnega nakopičenja oklo- pnikov nekaj uspeha. Istočasno so se pričeli pri Thionvillu napadi ki naj bi vezali nemške čete Z njimi so Američani nekoliko razširili svoje predmostje na vzhodnem bregu Mosele. Tudi se je posrečilo sovražniku potisniti svoje črte naprej tik pred Metzom. V splošnem operira zelo previdno in poizkusa po močnost- vamo napredovati.

Nadaljnje težišče je bilo na južno-nizo- zemskem področju Britansko vodstvo se tru- di, da bi potisnilo Nemce na črto, ki bi po-

daljševala ameriške postojanke pri Aachnu, in da bi po močnostju tudi v tem odseku do- seglo Maaso. Veliko nemško predmostje za- padno od Maase ima tu obliko elipse, ki je 50 km dolga ter od vzhoda proti zapadu šir- roka 30 km.

Britanska 2. armada je tu zapadno od Ven- loja udarila s 6 divizijami, med njimi 4 oklopniskimi ter postopa z močno uporabo oklopnikov in bombnikov po sličnih uničeval- nih metodah, kakor so jih uporabili svoj čas pri Cassinu. V splošnem se odigravajo boji južnovzhodno od Helmonda na ozemlju, na katerem so nemške čete pred enim tednom napredovale, o kakih večjih strateških ciljih pa se skoraj ne more govoriti. Ogromna po- trata materijala na zavezniki strani je temel- jila na upanju, da bodo lahko v kratkem pri- čeli uporabljati večje oskrbovalne luke, po lastnem priznanju pa je postalo oskrbovanje sovražnikovega bojišča težavno. Nasprotnik ni pravilno precenil nalog, ki ga čakajo. Če bo še nekaj časa enako zadrževal material in če bo uporaba nemškega orožja na ope- racijskem področju še uspešnejša, bo nastala za Angloameričane sprito uporaba materijala rena kriza. Pri tem igra obstrteljevanje An- versa »V 2« važno vlogo.

V Italiji se je britanska napadalna moč tako izčrpala, da sovražnik ni izvršil nadalj- nish operacij.

Nemški odniskani pokreti na Balkanu so

Ob obletnici Slovenskih varnostnih straž na Primorskem

Dne 12. t. m. je poteklo leto dni, odkar je bil na slovenskem domobranstvu — po zbiranju slovenskega domobranstva v Ljubljanski pokrajini — ustanovljen Slovenski narodni varnostni zbor za Primorsko s sedežem v Trstu. Njegov prvi poveljnik je bil polkovnik g. Tončič Kokalj, ki je bil primorskim stražarjem do danes ostal na čelu kot inspektor in ki se je med tem pridobil neveljavne zasluge za razvoj stražarske misli na Primorskem, kjer je bilo treba zlasti splošne orati prav trdo ledino. Med primorskimi rojaki so namreč komunisti še prav posebno slepili s svojo lažno narodno krinko.

Ze v tem kratkem letu vztrajnega in marljivega dela pa se je položaj na Primorskem bistveno spremenil, saj so danes stražarske vrste že tako močne, da so lahko od posadk v posameznih krajih prešle k ustanovitvi kar treh udarnih skupin.

Trajne bodo ostale stražarske zasluge predvsem za kulturni dvig našega primorskega ljudstva, saj so stražarji povsod, kamor so prišli, prinesli s seboj domačo besedo in domačo pesem. Slovenskemu narodnemu varnostnemu zboru na Primorskem želja vsa javnost še nadaljnjega uspešnega razvoja v korist našega primorskega ljudstva!

K tej prvi obletnici ustanovitve slovenskih narodnih varnostnih straž na Primorskem je njihovo glasilo »Straža ob Jadranu« objavilo nekaj spominskih člankov v posebni številki. V uvodnih besedah te jubilejne številke beremo med drugim:

»Dne 12. novembra leta 1943. je bila s prihodom poveljnika g. polkovnika T. Kokalja ustanovljena Slovenska narodna straža za Primorsko. Ko je komunizem s pomočjo svoje sile izdal stegnil svoje grabežljive roke, ki prinašajo: rop, pojava, umor, tudi na Primorsko, je bilo potrebno, da se vse zdrave sile slovenskega naroda zberemo skupno, ne samo v besedi, temveč tudi z orožjem napovedo odločen boj brezposlednemu revolucionarju, ki se je v ovčji obleki hotel prikazati in uničiti slovensko življenje na Primorskem.

Danes, ob prvi obletnici, ko podajamo obračun o vsem delu, ki so ga Slovenske narodne straže na Primorskem izvršile v enem letu, moramo reči, da ta obračun ni slab, najsi gledamo v stražarjski varnostni zbor, ki uvaža red in mir v teh krajih, ali pa nosilca kulture, ki prinaša slovenski besedi prostost in možnost razvoja v vseh panogah. Kraji, kjer so slovenski stražarji,

so zaživeli novo življenje, ljudje so mogli v miru opravljati svoje vsakdanje delo, da so si preskrbeli vsakdanji kos kruha.

Iz mnogih krajev imamo dragocena priznanja, na katera smo danes ponosni, ker so slovenski stražarji storili vse, kar je bilo v njihovih močeh, ter rešili naš domov, ki bi bil danes po komunistih neposredno ali posredno uničen, ohranili mnogo življenj, življenj, ki so danes za naš narod tako dragocena.

Se več pa so prispeli, da se je razvilo kulturno življenje. Zima prihaja, toda za naše kulturno življenje na Primorskem je pomlad, kakršno nasred le malokdaj doživi v svojem življenju. Setev, ki je tako dolgo čakala vstajenja, je vzklila k novemu življenju, ki bo dalo ob času žetve stoteren sad.

Isti list je tik pred tem jubilejem objavil načelne članek »Naš boj«. V njem stoji med drugim:

»V bojih, ki se jih stražarji udeležujemo, gre za medsebojno borbo dveh svetov. Tega ne smemo nikoli izgubiti izpred oči. Ne borimo se proti komunističnim tolpom samo zaradi tega, ker so nas izropale, nam požgale domove, pobile stotice, brate in sestre. Nočemo se zato nad njimi maščevati in jim vračati zob za zob. Maščevanje prepuščamo Bogu.

Za orožje smo zgrabili zato, da obvarujemo svoj narod in z oboroženim odporom zlozmo komunizma revolucionarju. Ta oboroženi odpor nam je narekoval pamet. Komunizem je svetovni nazor, ki bo nad nami zavladal in nas do zadnjega uničil, če se mu ne bomo postavili po robu. Zato smo se postavili odločno proti njemu, zato smo tudi zgrabili za orožje, katerega ne damo iz rok prej, dokler komunizem ne bo uničen.

V tej borbi ne smemo nikdar podležiti tudenju in pastim pod njegov vpliv! Komunizem so glavno orožje: laž, krivica, nastajanje sovraštva, zapeljivanje ljudi v grobi materializem. Mi ga v tem nikakor ne smemo posnemati. Naša borba dveh svetov je drugačna kot borba dveh držav. Države se bore z enakimi ali vsaj podobnimi orožjem druga proti drugi. V tej borbi pa je to drugače. Proti laži se bomo z resnico. Proti krivici in nastitju s pravico. Proti sovražnosti z ljubeznijo. Dobro se zavedamo, da bodo prav resnica, pravica in ljubezen premagale komunizem nevarnost bolj kakor puška.

„Moskovski mesar“ v Bukarešti

Višinski odreja hitrejšo boljševizacijo Rumunije

Zeneva, 16. nov. Kako javlja »United Press« iz Bukarešte, je vplivala prisotnost namestnika sovjetskega zunanjega komisarja Višinskega v Rumuniji na rumunsko vladno »bodrilo«. Ker se je v Rumuniji v poslednjih dneh močno poostrih lov na narodne rumunske sile in ker je število aretacij močno naraslo, je to za »United Press« res »bodrilo«.

Bukareštanska kapitalistična vlada se na vse mogoče načine trudi, da bi ugodila namestniku sovjetskega zunanjega ministra, medtem ko rumunski tisk pod sovjetskim nadzorom naravnost obsipa Višinskega s hvalami in ga slavi kot »pot k enotnosti«. Rumunski listi pišejo, da je Višinski »poznavelec razmer v Rumuniji, molčijo pa seveda, da je Višinski oni mož, ki je izročil Stalinu v zloglasnem moskovskem procesu l. 1927. tisoče vplivnih boljševikov, ki so prišli v nemilost in ki jih je ta strokovnjak za strele v tilnik likvidiral. Prav tako molčijo, da je bil Višinski oni, ki je pustil med sovjetsko zasedbo baltskih držav l. 1940. pobiti ali deportirati v Sibirijo tisoče tamkajšnjih prebivalcev. Ta »moskovski mesar« se namerava dalje časa zadržati v Bukarešti in

bo že poskrbel za to, da se bo boljševizacija dežele hitreje nadaljevala, ob koncu tega procesa pa bo kakor pred štirimi leti baltske dežele vključil Rumunijo kot sovjetsko republiko v SSSR.

Od Moskve imenovani pravosodni minister bukareštanske vlade Patrascanu deluje tako, da ni nobenega dvoma, da bo čim hitreje odstranil vse, kar so sovjetskim oblastem neljubi, da bi »povečal sodelovanje med Sovjetsko zvezo in Rumunijo«. Patrascanu bo brezdvomno ubogljivo izvršil vse krvave ukaze Višinskega.

Zeneva, 16. nov. Kako javlja »United Press« iz Bukarešte, izvajajo sedaj, ko se je pritožil general Vinogradov v imenu nadzorovalne komisije zaradi počasnega izpolnjevanja rumunskega mirovnega diktata, aretacije mnogo hitreje in v večjem obsegu. Boljševiki Patrascanu, ki ga je Moskva postavila za pravosodnega ministra, je objavil, da morajo biti vsi aretiranci v interesu dežele »strogo kaznovani«.

Ne bomo se mnogo zmotili, ako trdimo, da obstoja zveza med povečanimi aretacijami in obiskom namestnika sovjetskega zunanjega komisarja Višinskega, proslulega krvnika SSSR, v Bukarešti.

Kako je sedaj v Beogradu

Tito neomejen diktator, Šubašič pa njegov prostovoljni ujetnik

Dunaj, 17. nov. O razmerah v Beogradu so prispela iz raznih virov točnejša poročila. Josip Broz-Tito vlada kot neomejen diktator v srbskem glavnem mestu. Naselil se je v bivšem kraljevem dvorcu, nazvanem »konak«. Nekak navidezni parlament naj bi pričaral »jugoslovanski osvobodilni odbor«, ki zaseda v poslopju bivše narodne skupščine. Sovjetska vojska je zasedla skupščinsko vojašnico. V njej je namreč tudi del po moskovskih navodilih na novo preoblikovanih in s prisilnimi mobiliziranci izpolnjenih tolovajskih divizij. Tolovajski vojaški štab se je vselil v bivše pošto ministrstvo. Tolovajska policija stoji skupno s Čeho (NKWD) v stari kaligredanski trdnjavi. V tamkajšnjih katakombah v bližnjem živalskem vrtu nameščajo vsak dan vedno večje število političnih osumljenцев in preganjanцев. Aretacije in streljanja so na tekočem traku.

Iz prebivalcev, ki so ostali v Beogradu, so osnovali delavske bataljone, ki imajo razne naloge. Pravijo, da jih bodo rabili za popravila in čiščenja ali pa tudi, kakor je javila tolovajska postaja »Slobodna Jugoslavija«, poslali v Banat in v notranjost Srbije, da bi pripeljali v Beograd žito in živila.

Medtem je prispel v Beograd po veliki paradi 8. tolovajske divizije pred Brozom Titom in tovariši tudi »ministrski« predstojnik kraljeve jugoslovanske vlade v Londonu dr. Ivan Šubašič. Naselil se je v hotelu »Moskva«, ki se je med vojno imenoval »Srbija«. V tretjem nadstropju, kjer je stanoval že l. 1939, ima dve sobi. Za osebno zaščito je obdan s številnimi policijskimi spremstvom, ki mu onemogočajo vsak nenadzorovan stik. Tako je dejansko Titov ujetnik. Sicer pa se v primitivni obliki izhajajoča »Politika«, katere lastnik Ribnikar fungira v Titovem odboru kot propagandni komisar, na Šubašiča mnogo manj ozira kakor na Tassovega dopisnika Morozova, ki velja kot politično važna in vplivna oseba. V Beogradu je bil že med razgovori o obnovi diplomatskih odnosov med Sovjetsko zvezo in Jugoslavijo l. 1940. in je sormenjal takratna sovjetskega pozicija Lavrentijeva kot pooblaščenec

GPU-ja. Poročila o Sovjetski zvezi iz Tassovih virov zavzemajo ves zunanje-politični del »Politike«, čemur polno notranje politične stolpe dvorna poročila iz »kabineta maršala Tita«, zlasti izlivi »generalice Koče Popovića. Popovič je bil pred svojim imenovanjem za poveljnika prvega proletarskega tolovajskega zbora vodja levičarsko radikalnega novinarstva in publicističnega uličarja v Beogradu ter je spadal med njegove ustanovitelje.

Boljševiško „čiščenje“ v bolgarskem pravosodju

Stockholm, 17. nov. Kako javlja moskovski radio, je izjavil bolgarski pravosodni minister Nečev, da upa, da bodo lahko do pričetka decembra končali sodne razprave proti 100 glavnim krivcem vojne in da bodo nato lahko pričeli sodno postopanje proti ostalim aretirancem. Razen tega je napovedal daljnosežno »čiščenje« bolgarskega pravosodja.

Upor v Kijevu

Bratislava, 16. nov. List »Slovak« piše, da je razvnelo iz ostre prepovedi, ki jo je razširil sovjetski radio, češ da se sovjetski vojniki ne smejo priključiti upornikom, da so nastali v več pokrajinah Sovjetske zveze protiboljševiški upor. Uporniško gibanje, ki je zavzelo na primer v mestu Kijevu in v okolici večji obseg, vodi odstavljeni sovjetski general Timošenko.

Byrnes — Hullof naslednik

Stockholm, 17. nov. »Svenska Dagbladet« poroča v vesti iz Washingtona, da bo v primeru, če bi odstopil Cordell Hull, ki je bolan, imenovan za novega zunanjega ministra doseženi načelnik vojne mobilizacije James Byrnes. Byrnes, ki ima v kongresu mnogo prijateljev, med njimi tudi republikance, je dober prijatelj Cordella Hulla.

Poravnajte naročnino!

Zatemišni večer

za teden, ki se začne 19. novembra in teče do boščetega 25. novembra, je od 16.50 do 6.50.

Jstanovitev narodne obrambne vojske na Hrvaškem

Zagreb, 17. nov. Hrvatski uradni list poroča o ustanovitvi splošne narodne obrambne vojske. Tozadevna uredba pravi med drugim: Za obrambo Neodvisne Države Hrvatske in hrvatskega naroda v tej vojni se odreja splošna ljudska mobilizacija, ki je neodvisna od splošne vojaške dolžnosti, delovne dolžnosti ali ostalih obveznosti v svrhu izvedbe posebnih državnih nalog. Za organizacijo splošne ljudske vojske se bodo osnovali v vseh krajih obrambni odbori, ki bodo skupno s krajevnimi voditelji ustalskega pokreta poskrbeli za izgradnjo obrambnih sredstev ter za pouk in navodila krajevnim prebivalcem.

Redukcija finske vojske

Stockholm, 17. nov. »Dagens Nyheter« piše, da ne zbujajo nikomur začudenje, ker so določili na podlagi dogovora o premirju, da bo štela finska vojska, ki jo morajo sedaj do 5. decembra demobilizirati, v mirobnem stanju 35.000 mož. Finci so sicer upali, da bodo lahko pri prehodu v mirobnostno stanje odbrali dva letnika vojakov, 35.000 mož pa predstavljala le en letnik. Finska mora rešiti še vrsto vojaških nalog in premostiti vsled kratkega časa demobilizacije še precejšnje težkoče, zavezniška nadzorna komisija pa je odklonila milejši prehod.

Eden o „diktaturi veselil“

Zeneva, 17. nov. Britanski zunanji minister Eden je izjavil včeraj v govoru na nekem zborovanju v Leamingtonu, da upa, da bo v prihodnosti, ako se bodo štirje veleile Družbene države, Sovjetska zveza, Francija in Velika Britanija sodelovale, med seboj sporazumele ter skupno reševale svoja vprašanja. sledil tej vojni dolgi mir. »Nekateri bodo sicer rekli, da bo to pomenilo diktaturo veselil.« Toda Eden ne verjame, da bi bilo temu tako. Dodal je, da pozdravlja tudi sodelovanje z malimi državami, »toda«, je dejal dobesedno, »mislimo moramo realistično in spoznati resnico.«

Churchill o prihodnjem sestanku z Rooseveltom in Stalinom

Amsterdam, 17. nov. Kako javlja agencija Reuter je odgovoril angleški ministri pred sednik na predlog poslance stotnika Gammana, naj bi bil naslednji sestanek Churchilla, Roosevelta in Stalina v Angliji, ker je bil Churchill že dvakrat v Moskvi in štirikrat v Ameriki, sledeče: »To je treba še vse natančno premisli. Mi poznamo mnenja v tej deželi, toda ker sodelujemo z velikim številom mogočnih zaveznikov, moramo včasih svoja mnenja zapostaviti mnenjem drugih narodov.«

Angleški problemi

Amsterdam, 17. nov. Kako javlja agencija Reuter, je Churchill včeraj izjavil v spodnji zbornici, da zaenkrat še ni videti konca japonske vojne. Vojna proti Japonski mora zavzeti važnejše mesto ter bodo morali zavezniški napeti vse sile, da bodo Japonsko premagali. Razen tega mora gledati Anglija, da bo zopet uredila svojo izvozno trgovino ter navedi v pravkar objavljeni Beli knjigi, bodo morali odbrati doseženi sistem nadziranja delovnih sil. Drugačnje ravnanje bi povzročilo velike motnje, ki bi lahko dovedle tudi do inflacije, kar bi bilo za gospodarsko življenje dežele zelo škodljivo. Churchill je nadalje izjavil, da bo storil vse, kar je v njegovi moči, da bo omejil omejitve, ki so jih naložili trgovcem.

Dva huda udara sovražnikom Japonske

Sanghaj, 16. nov. Padec Kvejlina in Lučaua predstavlja uničenje severnoameriških letalskih oporišč v južnopacifični Kitajski in zlom sovražniških načrtov za napade proti Japonski s kitajske kopne, je izjavil zastopnik japonske vojske v Sanghaju. Japonski strateški položaj se je s padcem obeh dveh važnih sovražniških letalskih oporišč bistveno zboljšal. Govornik je pozval ob tej priliki še enkrat prebivalstvo čunkinske Kitajske, naj opusti nesmiselno sodelovanje z Angloameričani.

Ki padcu severnoameriškega letalskega oporišča v Lučauu javljajo naknadno, da sta naglo japonsko napredovanje in slabo vreme prisilila Američane, da so morali pustiti tamkaj mnogo vojnega materiala. Zato so pogladi na letališču mnogo min in bomb v zrak. Ta izguba je tem težja, ker so zvezani prevozi iz Indije na Kitajsko z velikimi težavami. Po izgubi Lučaua imajo ameriške letalske sile v južni Kitajski na razpolago le še letališča v Kunmingu in nepomembna letališča v Kvejangju. Edino še preostalo letališče v pokrajini Kwangsi je Naning, a tudi tega so pričeli Japonci že močno ogražati.

Sanghaj, 17. nov. Kako javljajo poročila z bojišč, je kakih 20.000 mož čunkinskih čet južnopacifično od Lučaua tik pred obkolitvijo. Istočasno so se združile s severa in juga po pokrajini Kwangsi prodajajoče japonske čete in ustvarile zvezo med starim kitajskim zidom in Južnokitajskim morjem.

Iranska vlada popustila nasproti Moskvi

Stockholm, 17. nov. Po vestih iz Teherana je odstopila iranska vlada pod vodstvom Saída. S tem je popustila nasproti Moskvi. Kriza je nastala zaradi moskovskih zahtev po petrolejskih koncesijah v Iranu. Iranska vlada je hotela rešiti to vprašanje po vojni. Iz Moskve so pričeli nato veliko gonjo proti Saídovi vladi. Očitno so ji, da je sabotirala prevoz blaga, ki so ga pošiljali v Sovjetsko zvezo po ameriškem zakonu o posojilih in zakupih Saída so napadali kot reakcionarja ter mu očitali protisovjetsko politiko. Gonjo proti vladi je podpiralo iransko častopisje, ki je bilo pod moskovskim vplivom in ki je stalno objavljalo vesti moskovske poročevalske službe. Nadalje so po preizkušeni boljševiški metodi sovjetski agenti med narodom netili odpor proti vladi. Ko je sedaj

Nerazumevanje za varčevanje s kurivom, plinom in elektriko

Od tiskovnega referata mestnega poglavarstva smo prejeli naslednja pojasnila, ki naj bi jih skrbno upoštevali vsi prizadeti: Kar se tiče stiske s premogom in drvini, je pač vsa Ljubljana tako dobro poučena, da prav nobenemu ni treba več razlagati vzrokov, zakaj so bile oblasti prisiljene izdati odredbe za skrajno varčevanje s kurivom. Pametni ljudje se radi ravnajo po predpisih, saj vedo, da pritožbe prav nič ne morejo pomagati.

Enako je tudi z električnim tokom ter zato velika večina Ljubljane z uvidenostjo upošteva omejitve pri porabi elektrike za razsvetljavo, pogon in kuho, ker se zavajajo najnujnejših potreb splošnosti, mrmrajo pa seveda obsebnosti, ker si domišljujejo, da si bodo od oblasti izsilili izjemne ugodnosti na škodo splošnosti.

Vse to velja tudi za plin. Zaradi omejitve porabe plina nekateri zahtevajo drva in premog za nadomestilo. V Ljubljani imamo sedaj plin 6 ur na dan, torej toliko časa, da si vsakdo lahko skuha sedanja preprosta jedila za zajtrk, kosilo in večerjo. Znižanje oddajnih ur plina je bilo potrebno zaradi zapovedanega varčevanja s premogom, da bo sedanja zaloga premoga zalegla čim dalj časa. Seveda je marsikateri gospodinjni nepriljetno, ker mora poleg drugih skrbí za gospodinjstvo paziti tudi še na pričetek in konec oddaje plina, vendar

pa drugače ni mogoče. Najbližja mesta, ki imajo plin, imajo še mnogo oostreje odredbe za varčevanje s plinom, prav tako pa tudi občutijo še mnogo večjo stisko z električnim tokom. Po nekaterih mestih, kjer je plin v gospodinjstvih skoraj edino kurilno sredstvo, imajo plin le po dve do štiri ure na dan. Zato bomo lahko prav veseli, če bo pri sedanji šesturni oddaji plina ostalo ter bo dovolj premoga za plinarstvo tako reden, da bomo lahko samo s tako majhno omejitvijo dočakali konec vojne. Prav zato namreč, da je otežkočen dovolj premoga, je bil pokrajinski gospodarski svet primoran onim strankam, ki imajo plinske in električne kuhalne naprave, znižati dobavo premoga, saj namesto premoga dobivajo plin ali električno energijo. Na drugi strani je pa spet popolnoma nemogoče, da bi pokrajinski gospodarski svet od delil oddajnem plina in električnega toka posebno dotočijo premoga za kuho, ker je plina in elektrike prav zaradi pomanjkanja premoga sedaj mnogo manj na razpolago kakor pred vojno.

Ce torej manjka premoga, ga ni mogoče nadomeščati s plinom ali elektriko, zato naj nezadovoljni naposled vendar uvidijo potrebo najrazličnejših omejitev, saj si mesto županstvo z vsemi drugimi oblastmi na vse strani prizadeva, da prebivalstvu čim najbolj olajša izredne razmere.

Giraudova opozicija proti De Gaulleu

Stockholm, 17. nov. General Giraud, ki je prispel po kratkem obisku v Parizu v Švicco, je prevzel po vesti dobro poučenih kurirskih krogov, objavlja »Svenska Morgensbladet«, vodstvo francoske konservativne opozicije. General Giraud je izjavil v nekem intervjuju, da so ga v Parizu skoraj zaprli, ker je poskušal znova uvesti v Casablanci od Roosevelta in Churchilla sprejeti statut, po katerem naj bi Giraud in De Gaulle skupno izvrševala najvišje francosko oblast do konca vojne. Nadalje je poskušal doseči o priliki svojega pariškega obiska izpustitev raznih aretiranih častnikov in uradnikov, med njimi generalov Bergereta in Noguesa ter generalnih guvernerjev Chatela in Boissona. Poleg imenovanj je postavil De Gaulle pod nadzorstvo še mnogo nadaljnjih generalov in višjih častnikov, katerih imen niso objavili. Po vesti »Svenska Morgensbladet« se opira Giraud pri svojem opozicijskem stališču predvsem na poklicne častnike in na razne politične kroge, katerih pripadniki so ali zaprti ali pa so pobegnili, da bi tako ušli preganjanju. Kot rojalist ima Giraud navdušene pristaje tudi v rojalistični stranki. Giraud je dejal, da je prepričan, da De Gaulle ne bo uspelo obvladati naraščajočega komunističnega vpliva v Franciji. »Svenska Morgensbladet« javlja dalje, da se zbirajo v južni Franciji okrog Girauda nacionalne odporne sile, da bi odbrale pri življenju tako zvali »beli makistični pokret«. Slednji bo nastopil proti komunistom, katerih aktivnost se bo po Giraudovem mnenju v kratkem močno povečala. Giraud meni, da pospešuje komunistično delovanje predvsem nevdzržen prehranjevalni položaj.

Ameriško posojilo Angliji

Lizbona, 17. nov. Washingtonski dopisnik lista »Wallstreet Journal« javlja, da razpravlja vlada Zedinjenih držav o posojilu pet milijard dolarjev Veliki Britaniji, ki bo označeno kot izredni kredit za izravnanje angleškega imperalističnega proračuna. Doselej znaša vrednost dobav Zedinjenih držav Angliji, ki so ji jih dobavile na podlagi zakona o posojilih in zakupih približno 12 milijard dolarjev.

46 ameriških letal uničenih pri Manili

Tokio, 16. nov. Po vestih iz Čungkinga pravi tamkajšnje vojno poročilo, da prodirajo japonske čete vzdolž glavne železnice zapadno od Kvejlina še nadalje v pokrajino Kvejčou, preko katere vodi pot v Čungking.

Boji na Leyti postajajo silovitejši

Tokio, 16. nov. Boji na Leyti postajajo silovitejši. Kaže se, da se je posrečilo sovražniku kljub težkim napadom japonskega letalskega zbora Kamikaze izkrcati dve nadaljnji diviziji. Tako je sedaj na Leyti že 7 ameriških divizij.

Japonske čete držijo gorsko ozemlje zapadno od Pluena in Carigare. Japonske čete so izvedle močne napade proti 24. ameriški diviziji, ki je hotela vdreti v japonske postojanke vzhodno od Carigare, in proti sovražniškim četam pri Ormocu. Nove japonske čete so že prispale na bojišče, s čemur je utrjen položaj tamkajšnjih japonskih čet.

Obvestila »Preveda«

Prodaja česnja

Potrošniki dobijo od 18 do 22 t. m. na družinske nakaznice A, B in C (brez pritriskanih črt), izdane od mestnega preskrbovalnega urada v Ljubljani česnji in sicer: na odrezek št. »A 5« 0,30 kg, na odrezek št. »B 5« 0,50 kg in na odrezek št. »C 5« 1.—kg. Česnj bomo prodajale stojnice na živilskih trgih in trgovine s sadjem in zelenjavo po 17 lir za kg.

Gospodarstvo

Delniška družba za zdravilišče Slatina Radenci. V Slatini Radencih je bila ustanovljena delniška družba Zdravilišče Slatina Radenci d. d., ki je nastala s pretvoritvijo dosedanjega trgovske družbe Zdravilišče Slatina Radenci, Höhn & Cie v delniško družbo.

Popravilo starih oblek v Nemčiji. Zaradi pomanjkanja delovnih moči je nemški državni pooblaščenec za oblačila odredil, da se ne smejo izvrševati takšna popravila starih oblek, ki imajo zgolj namn, obleko polepšati ali modernizirati. Razpoložljive delovne moči morajo biti na razpolago predvsem za taka popravila, ki omogočajo podaljšanje življenjske dobe dotične obleke, zato je obratovanje obk dopustno le v tem primeru, če se z obratovanjem po sodbi strokovnjakov podaljša uporabnost obleke in če se da izvršiti brez prevelikega dela. V vsakem primeru pa sme krojač vzeti v deo obratovanje oblike le tedaj, če nima drugih nujnejših popravil.

Državni dolgovl Bononijeve Italije. V Rimu cenijo, da znašajo sedaj italijanski državni dolgovl 650 milijard lir. Od lanskega polletja so se nekoliko podvojili. To na sebi ne bi bilo nič čudnega, če bi bila Bononijeva Italija v vojnem stanju, vendar je Bononijeva Italija v stanju premirja, ki vendar ne more biti tako drago kakor vojno stanje. Leta 1914 je imela Italija za 15 milijard zlatih lir dolgov, pred abesinsko vojno so dolgovl znesli 100 milijard papirnatih mark, lani v avgustu pa so dosegli 320 milijard mark. Po angloameriških računih ta zadolženost ni tako znatna. Seveda računajo Angloameričani v docela razvrednoteno lro, tako da dobimo po preračunanju državnega dolga v zlato le malo večjo zadolženost kakor leta 1914. K temu pripominja »Das Reich«, da pomeni tako neznaatna ocenitev Bononijeve lire državni bankrot na breme italijanskih imetnikov državnih papirjev, kar sledi tudi iz obsega obtoka bankovcev, kajti obtoku v višini 260 milijard stoji nasproti vojni dolg v višini 650 milijard.

Gospodarske težave v Franciji. Kako poročajo iz Pariza, se je de Gaullovo gospodarski minister Mendez-France obrnil proti govoricam o skorajšnjem izboljšanju gospodarskega položaja, zlasti na področju prehrane. Ni treba skrivati težav, v katerih se nahaja Francija. Prebivalstvo se ne sme predati optimizmu, ki lahko prinese velika razočaranja. V zvezi s splošnimi preskrbovalnimi težavami so tudi zadnje spremembe v de Gaullovo kabinetu, ki so dovedle do imenovanja Paula Ramadiera za preskrbovalnega ministra, in Paula Jacobya za kolonialnega ministra. Najvažnejša naloga novega preskrbovalnega ministra bo zopetna vzpostavitev industrijske in kmetijske proizvodnje in preskrba potrebnih delovnih sil, ob podpori kolonialnega ministra, ki ima nalogo pribaviti potrebne surovine. Nadalje poročajo iz Pariza, da je smatratl podpravljenje avtomobilskih tvornic Renault kot izvršeno dejstvo. Neka uradna pariska objava pa govori o tem, da so sicer Renaultove tvornice prvo, toda ne zadnje veleindustrijsko podjetje, ki ga bo doletela ista usoda.

Težave finske industrije. Po švedskih poročilih je začela fimska industrija v zelo težaven položaj. številna podjetja so morala zaradi pomanjkanja surovin in kuriva ustaviti obratovanje. Pa tudi ona podjetja, ki se naslanjajo na fimske surovine (n. pr. industrija celuloze), bodo morala kmalu ustaviti obratovanje, ker nimajo najvažnejših pomožnih sredstev za proizvodnjo, zlasti kemikalij, ki so jih prej dobivali iz Nemčije. Navzile tem težkočam vztraja sovjetska kontrolna komisija na tem, da fimska izvrši dobavo industrijskih izdelkov in polizdelkov v smislu pogodbe o premirju. V stiski se je fimska industrija obrnila na švedsko, da bi tam dobila potrebna pomožna sredstva, ki pa jih mora švedska sama uvažati in jih nima na razpolago za izvoz. V težaven položaj so prišle tudi mnoge družbe, ki so imele svoje obrate ali del svojih obratov na ozemlju, ki ga je Finska morala odstopiti Sovjetski zvezi. Po centvah švedskega lista »Afton Tidningen« se ceni vrednost zasebnega premoženja, ki je ostalo (zlasti v obliki nepremičnin) v odstopljenem ozemlju na okrog 34 milijard finskih mark.

Kronika

Smrt generala Schneckenburgerja. Iz Berlina poročajo, da je v torek 14. novembra podlegel ranam pehotni general Wilhelm Schneckenburger, poveljnik neke borbeno skupine nemške vojske na ozemlju vzhodno od Beograda. General Schneckenburger je bil dan poprej hudo ranjen.

Svetovno znani šahovski prvak dr. Aljechin je v Valladolidu odigral 30 simul-tank ter je dobil 29 partij. Igra je traja-la skoraj pet ur.

Benetke v vojni. Iz Benetk poročajo, da dobiva to mesto čedalje jasnejše oblike vojne. Število prebivalstva je močno na-raslo. Računajo, da imajo Benetke danes pol milijona ljudi, medtem ko so jih imele v normalnem času 300.000. Mestna občina je bila prisiljena zaradi tega raciorirati celo porabo vode. Zaledje Benetk je bilo večkrat bombardirano, umetnine mesta pa so bile pravočasno spravljene na varno. Doževa palača je obložena z vrečami peska, da ne bi trpela pri morebitnih na-padih od izstrelkov. Oblasti so poskrbele zlasti za pravočasno spravilo dragocenih slik Tintoretta, Tiziana in Pavla Veronesea.

Kako je v Beogradu? Graška »Tages-post« objavlja iz Zagreba informacije, ki pravijo, da je bil Beograd močno razde-jan pri napadih iz zraka ter pri cestnih borbah za mesto. Danes je Beograd mrtvo mesto. V njegovih razvalinah živi, kakor pripovedujejo begunci, jedva desetina pre-jšnjih prebivalcev. V mestu ni dobili živili, poleg tega pa pritiskajo še zimske nadlo-gre, tako da postaja trpljenje vsak dan večje.

Po kratki bolezni je umrl najstarejši Šved, bivši čevljar Karl August Nilson v Islandu. Dne 3. oktobra t. l. so slovesno praznovali njegov 105. rojstni dan.

Znana francosko trdko Hachette, ki je imela v tretji republiki praktično monopol za izdajo časopisov v Franciji, namerava prevzeti neka ameriška finančna skupina. Ameriške finančne skupine nem ravnajo prevzeti tudi druge francoske trude, ki so jih hoteli podprati.

Roparski napadi in plenitve v Parizu. Roparski napadi in plenitve so zavzeli po-vesti »Tribune de Geneve« v zadnjih dneh tak obseg, da je pariško prebivalstvo močno preplašeno. V torek je prišlo v Paru do deloma celo v središču mesta, kar do štiri-rih napadov na trgovine. Roparji, ki so od-nesli velik plen, so bili oblečeni de om a v uniforme zavezniške vojske policije. de-loma pa v francoske vojske policije uni-forme. Vsakokrat se jim je posrečilo neovirano vstopiti.

Stavka 1.400 pristanišnih delavcev v Cardiffu, ki se je po Reuterjevih vesti pri-čela v sredo, bo zadela važna dela. Pri-zadet je ves dok, tako, da so morali pozva-ti na pomoč vojaška oblastva.

Črvi za perutnino. V splošnem je ko-rist glist in črvi vse premalo znana. Stokrovnjak, ki se razume na te stvari, priporoča v nemških listih, naj bi perut-ninariji v jesenski dobi nabrali čim več glist ter jih zakopali v 60–70 cm globoke ja-me. Z zalivanjem takšne jame se ohrani-jo črvi sveži ter tvorijo izvrstno dodatno pičo za kokošjo družino.

Življenjski jubilej gen. direktorja inž. Iv. Bartla

Ljubljana, 17. novembra
V krogu svoje družine je danes obhajal 50-letno rojstvo general direktor ljubljanskih mestnih podjetij in direktor mestne plinane inž. Ivan Bartl. Po rodu je iz Smartnega pri Litiji, reako je študiral v Ljubljani, tehnko pa v Gradcu in v Bnu, kjer je leta 1921 postal inženir kemije.

Leta 1922, je bil inž. Bartl imenovan za ravnatelja mestne plinane v Ljubljani. Na čelu tega važnega zavoda je še danes, odkar pa so bila pred nekaj let vsa mestna pod-jetja združena v upravno enoto, je tudi njihov generalni ravnatelj. Tem podjetjem, zlasti pa plinarni je iz ljubljenoj posvečal in se posve-čal svoje odlične strokovne sposobnosti, zaradi katerih si je pridobil glase večšaka za plinarne mestni daleč izven območja našega mesta. Sa-dove njegovih prizadevanj za moderniz-ra-nje in razširjenje plinane uživajo danes kot veliko dobroto tisoči in tisoči ljubljancov. V nameščencih ima kot korekten šef požrtvo-valne sodelavce. Širok krog prijateljev in do-brih znancev pa si je kot strokovnjak in kot veder družabnik pridobil tudi med ostalim prebivalstvom. Njihovim čestitkam ob oje-govem življenjskem jubileju se pridružujemo tudi mi s toplimi željami, da bi mu bilo danih še mnogo let uspešnega delovanja.

Kultura

Achard zopet v naši Drami

Marcel Achard, dramatik igre: »Življe-nje je lepo«, naziva svoje delo, optimi-stična komedija. In to je zares. Ob tem dejanju mora tudi najbolj pesimističnega gledalca preplaviti val toplote in optimizma, če je v njem le še iskra človeškega čustvovanja. Brezdomci v azilu nauče mla-do, lepo in bogato dekle, ki doživlji svoj prvi ljubzenski polom in spozna nezna-čajnost ljubimca in varuha, da je življenje vendarle lepo. Da je lepo kljub vsem te-žavam in da so vse osebne bolečine v pri-meri z veličino dejstva »biti ljubljene in nevažne, vsekakor ne tako boleče, da bi moral človek zaradi tega v smrt. Dekle Micky spozna, da more biti takle prilož-nostni zasluskar in revež, kakor je Bonaparte, večji kavalir, z neizmerno večjo srčno kulturo, nego njen fant Stefan, ki izrablja ljubzen, da more živeti kot velik gospod. V Bonapartu je veliko več nežno-sti in etike kakor v Stefanu in Mickyne-m varhu, ki sta vzrasla kot meščanska otroka, Bonaparte pa je dete z ulice.

Naravno je, da podleže senzitivno dekle kakor je Micky, čaru trenutka in prisluhu-ne Bonapartovim iskrenim besedam, ki jih slvi morda prvič v življenju. Toda kljub svoji čustvenosti gleda s treznimi očmi. Pravočasno spozna, da sta njen in Bonapartov svet različna in da ne moreta drug k drugemu. A vendar ji je dotik z Bonapartovim svetom rešil življenje. Dal ji je mo-ralno moč, da bo začela svojo življenjsko pot znova. Obogatil jo je za spoznanje, da lahko skriva zunanje blesteče okolje moralno pokvarjenost, a da žive na dnu življenja, med razcapanci in brezdomci, ljudje, ki so zmogni vrniti obupancu vero v življenje. Igra se ne ponaša niti z zu-nanjim bleškom, niti s posebno blestečim dialogi, dasi ima v 2. in 3. dejanju obilo

Iz Ljubljane

u— Novi grobovi. Za vedno je zapustil svoje Otmar Weiss, abs. medicine-d. mo-branec. Za njim žalujejo roditelji L. o. old in Angela, brat Roman, svakinja O. ga in drugo sorodstvo. — Umrla je gđe. Jožica Pruskuhova, učiteljica na meščanski šoli na Viču. Pogreb bo v soboto ob 16 pop. z žal, kapelica sv. Jožefa, na pokopališču k Sv. Križu. — Pokojnikom bodi ohranjen blag spomin, preostalih naše sozljaje!

u— Abrahamovo srečanje je včeraj do-živel in obhajal v krogu svojih dragih in stanovskih tovarišev uslužbenec Narodne tiskarne in pripadnik črne umetnosti g. Nikolaj Ivkovič. — Dasiravno ni rojen Slovenec, si je znal s svojim mirnim in veselim značajem pridobiti tako v pri-vatnem kot v službenem življenju mnogo iskrenih prijateljev. — Njegova krepka narava in vsestranska duševna razgiba-nost nam dajeja upravičeno panje, da mu lahko z vsem srcem želimo še mnogo zdra-vih in krepkih let!

u— Nujno opozorilo vsem odjemalcem plina. Zaradi neodložljivih in skrajno nu-jnih popravil v mestni plinarni prosi upra-va, naj današnja sobota, v nedeljo in v ponedeljek rabiyo plin le one stranke, ki nimajo nobenih drugih pripomočkov za kuho, vse druge stranke naj pa te dni ni-kakor ne uporabljajo plina, ker bo druga-če mestna plinarna prisiljena ob času ku-he popolnoma ustaviti plin. Vsi odjemalci naj torej zaradi splošne koristi potrpe, saj bodo v torek spet imeli plin kot doslej.

TRGOVINA »OGLED« LJUBLJANA, MESTNI TRG ŠTEV. 3 (Vhod skozi vežo)

NAKUP in PRODAJA vsakovrstnih rablje-nih predmetov. — Posamezne komade po-hištva, spalnice, kuhinjske in pisarniške opreme, umetniške slike, preproge, otoma-ne, žimnice, posteljno perilo, globoke in športne vozčke, porcelan, steklenino i. t. d.

u— Letina je bila zadovoljiva. O letošnji letini je bilo že večkrat govora in se je splošno naglašalo, da posamezni prideiki niso po običajnim povprečjem. Sedaj so kmetje večino pridekov že pospavili. Ka-kor se kaže, je sodeba o zadovoljvi letini pravilna. Razen aide so bili vsi prideiki kolikor toliko dobri. Suša, poplava in toča niso nikjer uničile sadov kmetovalčevega truda. Tudi sadni pridelek je bil v neka-terih krajih prav lep. Važno bo, zlasti le-tošnje zimo, da se vsi pridiki čim bolj go-spodarsko izkoristijo. Najprej mora biti zagotovljena prehrana vseh, nato pa še lahko gospodarijo posamezniki s prideki po svoji volji.

u— Klopji pospravljajo. Včeraj so mestni delavci odvažali iz manjših parkov klopji. S tem je zaključena letošnja sezona pri-ljubljenskih shajališč v Zvezdi, pred univer-zitetno knjižnico, pred sodiščem in dru-god. Klopji bi morali prav za prav pospa-viti že pred tedni. Pa jih je prehitel sneg in pospravljanje zavleklo. Ljubljancem se bo letošnje zimo gotovo težilo po pri-jaznih urah, ki so jih prebili spomladi, polati in zgodnji jeseni na teh klopih, kjer so se vedno z užitekoni greli na soncu in se pogovarjali s svojimi znanci. Izpra-nil se je tudi že Tivoli, v katerega zaha-a sprehajalci sedaj le še ob redkih solnčnih dnevih urah.

u— Izgubljena denarnica. Upokojenka je dne 15. t. m. okoli 9. ure zjutraj pusila v prodajalni g. Javornika v Wolfovi ulici na pultu majhno rjavo denarnico, v kateri je bil poleg drobiža tudi bankovec za 1.000 lir. Tistega izmed poštenih naštetih, ki so bili tedaj v trgovini, vjudno napoša, da ji denarnico s tisočakom vrne proti običajni nagradi v uradništvu »Jutra«.

u— Na javni produkciji Glasbene Matice, v ponedeljek ob 18., bo nastopilo se m go-jencev violinskega oddelka ravnatelja Karla Sancina in izvajalo izredno zanimiv spored. Nastopijo mali solisti v duetu in ansamblu. Na kavirju spremlja g. Mirca Sancinova. Spored v Mitični knjižarni, produkcija bo v mali filharmonični dvo-rani.

u— Srednješolske izkoristite prosti čas, da se pridruite strojepisja. Praktično znanje, koristno vsakomur sedaj in v bo-doce. — Novi tečajji pričnajo 20., 21. in 22. novembra. — Informacije, prospekti: Trgovsko učilišče »Christofov učni zavod«, Domobranska 15.

u— V počastitev spomina g. Ivane Zorič daruje gospa Rohman Matilda, Rimska c. št. 20 200 lir za onemogel Ljubljancem.

u— FORMICOT PASTILE ZA DEZIN-FEKCIJO UST IN GRLA dobite v lekar-nah.

u— Učite se strojepisja! Novi tečajji pri-čnajo 20., 21. in 22. novembra. Praktično znanje, koristno vsakomur sedaj in v bo-doce v zasebnem ali javnem poklicu. Pouk dopoldne, popoldne ali zvečer, dogovorno in po želji obiskovalcev. Učnina zmerna. Vpisovanje dnevno. — Propekti: Trgov-sko učilišče »Christofov učni zavod«, Do-mobranska 15.

u— II. deška ljudska šola na Grabnu prične zopet z rednim poukom v ponedel-jek, 20. novembra, v trnovskem župnišću, kjer je bil do zdaj II. mestni otroški vrtec. A-oddelki imajo pouk v ponedeljek, B-oddelki v torek, in sicer: IV. razred ob 7.30, III. ob 9.45, I. ob 12, II. ob 14.15. Višja ljudska šola ima pouk v ponedeljek ob 16.30. — Upravičilstvo.

Iz Novega mesta

Prezemanje prašičev. V smislu razgla-sa javlja okrajno glavarstvo v Novem me-stu, da bo prezemanje prašičev vsak po-nedeljek pri Feriču. Cena prašičev bo od 26–36 lir za kg zve teže. Rejci se opo-zarjajo, da prašiči čim bolj zrelijo, ker bo tudi cena takim višja kakor tudi pre-mija. Živali pa 24 ur pred prodajo ne sme-jo biti krmiljene, ker se bo sicer žleodce z vso vsebino odštel ol skupne teže. Prvo prezemanje bo v ponedeljek, 13. novem-bra.

Martina nedelja. Proti običaju je bila letošnja Martina nedelja skromna in je minila mirno — v znamenju časa. Godov-niki so sicer nekoliko opočastili svojega patrona tola vsrke cene niso v skladu z dohodki. Če je žep prazen, ni veseljačenja. Sicer pa je splošno opažati praznino v jav-nih lokalih. Ljudje več čitajo ali pa pose-čajo kavarno, ki za mal denar nudi več zabave pri biliardu, šahu ali taroku in prelistavanju raznih ilustriranih časopis-ov. Če bo šlo tako naprej, bo večina No-vomeščanov, pod s'lo razmer, hoče-noč pristopila k abstineni, v veliko veselje »bohiš« polovici, ki se zadnje čase kar po-hvalja s svojimi »pridnimi« možiki. Oh, če bi vedele...!

7. Goraniškega

Napredek koroškega ribarstva. Iz Ce-lovca poročajo, da koroško ribarstvo na-zvle vojnim razmeram razveseljivo na-preduje. Razširjene so bile nekatere napra-ve za ribogojstvo, ki bodo v bodoče omo-gočile še večjo preskrbo z ribami. Tudi ribji zarod je bil znatno pomnožen, za kar ima, zasluge deželna uprava, ki je dala v ta namen na razpolago primerne vsote de-narja.

Pri obrambnih bojih v Gozdih Karpatih je padel dr. Alfred Otti iz St. Lenarta na Koroškem. Pokojnik je študiral na univerzi v Gradcu ter je pripadal zvezi narodno socialistične mladine. Od l. 1939 je deloval kot propagandist na štajerskem.

S štajerskega

Visoko odlikovanje celjskega rokaja. — Führer je podelil celjskemu nadporočniku Francu Königu nemški križec v zlatu. — Nadporočnik König je drugi izmed treh sinov znanega trgovca Franca Königa v Celju, ki ima vse tri sinove na bojišču. Narodil se je 5. julija 1920 v Celju, kjer je obiskoval tui školo. — Leta 1940 je stopil v nemško vojsko ter je bil že de-cembra leta 1941 na vzhodnem bojišču. Pozimj leta 1942 je bil odlikovan z želez-nim križcem II. razreda, potem pa še z drugimi odlikovanji. Nekot je sestrelil tri sovjetske oklopilnike ter je na ta način ustvil sovražni napad.

V Gradcu je umrla 1. novembra Tea Vulfanovičeva. Postala je žrtev letalskega napada. Pokopali so jo 8. novembra na graškem pokopališču.

V Brežicah je sklicalo okrajno vodstvo sestanke, na katerem so zborovalcem po-jasnevali vojaški in politični položaj. Ob tej priliki je bila uvedena v svojo službo tudi nova okrajna poverjenica Gizela Ro-nacherjeva.

Na grašči univerzi je v petek 17. no-vembra predaval zagrebški profesor dr. Maier o novih izsledkih na polju ilirskega verstva.

Z motociklom se je pobil 36 letni revizor Henrik Pušenjak iz Gradca. Padel je z mo-tocikla tako nerodno, da si je poškodoval trebušne organe.

Za novega župana v Laškem je bil ime-novan dosedanj župan v Šoštanj Strolb. Istočasno je bil imenovan za krajevnega skupnega vodjo nadučitelj Branstäter. V Šoštanju je prevzel županske posle na-mestu dosedanjega župana Strolba član stranke Hubert Hauke.

Pri letalskem napadu na Maribor in druge spodnještajerske kraje dne 14. ok-tobra so bile ubite po navedbi graške »Ta-gespost« tudi naslednje osebe: Franc in Herta Aplenc, Alojzja in Ferdinand Bräč-ko, Angela Bravnik, Franc Gmajner, An-ton Jelenko, Alojzja Jernejšek, Ferdinand Kolenc, Marija Koren, Jožef Košar, Alojz Kovadič, Ida Kocuvan, Emilija Krošelj, Erika Krošelj Alojz Lorbek, Hilda Lor-bek, Ivan Lorbek, Alojz Oprešnik, Anton Ozmeč, Marija Poberžin, Jakob Praprot-nik, Ana Puskac, Amalija Sebec, Janez Slanc, Oton Srabotnik, Jakob Šalar, Te-rezija Šarbec, Anton Štupolske, Evald Car-man, Marija Vazac, Ivan Vrtačnik, Ernest Vračko in Franc Zorko.

V Gradcu je umrla v 88. letu starosti Franciška Sklenjerjeva. Prav tako je umr-la Neža Žirovnikova, poleg nje pa Jožef Toplak in Lujza Dolnikova.

Iz Ptuja. Dne 9. novembra so imeli v prostorih Nemškega doma v Ptuju zbor-o-vanje, na katerem je okrajni vodja Bauer razlagal pomen in simbol tega dneva. Iste-ga dne sta bili pokopani tudi žrtvi tolo-vavej, in sicer Johann Weinharter in po-litijski pripravnik Henrik Kunc. Obema je govoril ob odprtem grobu okrajni vod-ja Bauer.

Iz Trsta

Smrtina kosa. Te dni so umrli v Trstu 91 letna Katarina Kovičar, 81 letni Ivan Nelic, 70 letna Uršula Spetič-Sušelj, Anto-nija Bukavec, 59 letna Ana Vreh, 45 letni Angel Cerne in 57 letni Anton Čeh.

Ljudsko gibanje. V Trstu je bilo 14. no-vembra 5 rojstev, 17 smrtnih primerov ter 1 poroka.

Tečaj za slušatelje kemije. Slušatelji kemije, industrijske kemije ter farmacevtske kemije, ki se želijo udeleževati praktičnih tečajev za analitično kvalitativno kemijo, k bodo na zavodu za blagoznan-stvo tržaškega vseučilišča, naj vložijo pri-tajništvo pošno z navedbo tečaja, ki ga želijo posecati. Prijavni rok do 30. novem-bra.

Zaprta ulica. Za 10 dni bo zaprta za pro-met Gambinjeva ulica ol ulice Conti do ulice Donadi.

Služba taksijev. Po oblastveni odredbi je odslej služba taksijev omejena na 3 vo-zila, ki bodo stalno v ulici Lavatova. Vo-zila bodo izključno na razpolago zdravni-kom, bolnikom, babicam ter pripadnikom vojske.

Vlom v plarniške prostore. Držni vlo-miški uzmovnici so vdrl v pisarniške prostore neke izvozne tvrdke v ulici Fonta-none ter odnesli pisalni stroj, radijski apa-rat ter druge predmete. Škodo cenijo na več desetisoč lir.

Iz Gorice

Razdeljevanje zaseke. Pokrajinski pre-hranjevalni urad v Gorici sporoča, da prej-mejo gorški potrošniki te dni na prvi za-dnevni odrezek za november po 10 gramov zaseke. Cena 27 80 kr kg.

Zeloden dalec krvi je 36 letni Gorčan Jožef Trampuz iz Morelljeve ulice 16. Po poklicu je šofer. V par letih je daroval svojo kri za transfuzijo krvi 18 bolnikom, ki im je bilo s tem rešeno življenje.

Smrtina nesreča v Brdih. 59 letnemu kmetovalcu Mihaelu Bizzu iz Dobrovskega sta se splašila vola. Padel je z voza in podlegel za posledicami smrtnih prškodb.

Gorelo je v stanovanju Alberta Kulota na Cavourjevem trgu 9 ter na Mutijevem Korzu 34. Gorški gasilci so takoj pribi-zeli na pomoč ter porasili ogenj. Škodo cenijo v obeh primerih na več tisoč lir.

Oddaja mleka. Gorški prefekt je izdal odredbo po kateri morejo lastniki krav od-dati vsak dan po 1 liter mleka od krave brez ozi na lastne družinske potrebe. Prizaleži imajo v primeru oddaje mleka pravico do živih nakaznic. Ta odredba velja za občine Gorica, Pata, Gradlišče ob Soči, Zavrta, Romans in Krmin, z veljav-nostjo 12. decembra tudi v občinah Mar-iano ter Kapriva.

Nespametni so oni, ki se smejejo ti-stim, ki se vestno drže navodil za zaščito pred letalskimi napadi, ker se ravno njim lahko zgodi, da bodo bridko občutili: »svoje neumestno junaštvo in vseved-nost«.

Zavedajte se, da če v devetindve-ti-desetih primerih morda ne bo dejanske-ga napada sovražnih letal, se enkrat lahko zgodi, da bo zares. Zato ne izi-važte usode in držite se danih navodil! Predvsem takoj po danem znaku alarma v zaklonišče!

njegovim nemlom pa je stala črna melan-holija, ki ga je gnala iz kraja v kraj in ga ni podila samo v telesne pustolovščine, mar-več tudi v avanture duha, v iskanje višje metafizične resnice, v študij romantikov, Spinoze, Hegla in mistikov.

Nikolaus Lenau, pesnik mogočnih epskih kompozicij, kakor so »Faust«, »Savonarola«, »Die Albigenser« in neznih lirskih mo-tivov, ki sodijo med najlepše v nemški po-ezije 19. stoletja, je bil izrazit predstavnik poezije »Weltschmerz«. Vse, kar je zagre-šil v življenju, je moral poplačati s trplje-njem in vsa vsebina njegovega nemirnega življenja se je presojno izčistila in subli-mirala v njegovi poeziji. Njegov »Welt-schmerz« odmeva pri nas v svrtu Stritar-jeve poezije, najsi je bil sicer Stritar po svojem urejenem, malone filistreskem življe-nju »gospoda profesorja« živo nasprotje Lenaua.

Nikolaus Lenau je torej umrl dvakrat. Najprej kot pesnik in kot duhovni človek — pred sto leti. In drugič kot ostanek člo-veka, kot žalostna razvalina, — torso ble-ščeče preteklosti.

Pravljici Marjana Radoniča

Pravkar je izšla na 64 straneh ljubka knjižnica Marjana Radoniča »Čarobni prstane«. Za ta prvenec je značilno, da je avtor pravljice knjižice star šele štiri-na let. Začel se je oglašati v »Mladem Jutru«, kjer so izšli njegovi prvi sestavki. Sedaj sta se dve njegovi večji pravljici uvrstili v slovensko mladinsko literaturo in ga, Marija Vogelinkova je opremila knji-žico tega zares mladega avtorja z dvema ilustracijama na posebnih prilozhah in z manjšimi risbami v tekstu. Tisk (Zadrzna tiskarna) je dobro izbrán in grafična po-doba strani se lepo prilaga značaju knji-žice.

Kdor bo prebral obe pravljici »Čarobni prstane« in »Ribičev sin«, ne bo pomislil

Vsak dan nezgode. 69 letna gospodinja Pavla Komel iz Ulice 9. avgusta je padla po stopnicah in si zlomila levo nogo. — 20 letna kmetica Vera Rijavec iz Rožnega dola si je pri palcu zlomila levo nogo. — Levo podlahtnialo pa si je poškodoval 29-letni nameščeneč Rihard Nardin iz Morelljeve ulice 41. Ponesrečenci se zdravijo v gorški bolnišnici.

Nezgode v mestu in okolici. 14 letni di-jak Silvij Kolm iz Tominčeve ulice 2 si je pri padcu zlomil levo nogo. — 58 letni Alfred Agarelli si je pri padcu v Gustinianjevi ulici potolkel na levem kolenu. — 59 let-nemu kmetovalcu Mihaelu Bizzu iz Do-brovega v Brdih sta se splašila vola. Pa-del je z voza in obelžal z občutnimi poškodbami. Ponesrečenci se zdravijo v go-rški bolnišnici.

Beleznica

KOLENDAR

Sobo'a, 18. novembra: Odon.

DANASJNE PRIREDITVE

Kino Matica: Immensee

Kino Sloga: Noč v Benetkah

Kino Union: Dvočivka

DEZURNE LEKARNE

Danes: Mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9, Ramor, Miklošičeva cesta 20, Murrnayer, Sv. Petra cesta 78.

Zatemnitev od 17. do 6.40

DRŽAVNO GLEDALIŠČE DRAMA

Sobota, 18. novembra ob 16.30: **Življenje** je lepo. Premiera. Red Premierski.

Nedelja, 19. novembra ob 15. uri: **Triglav-ska roža.** Mladinska predstava. Izven.

Cene od 40 lir navzdol.

Ponedeljek, 20. novembra: Zaprtro.

Marcel Achard: »Življenje je lepo.« De-janje se dogaja v sodobnem času in poka-že svet meščanskega življenja in azil brez-domcev, kjer najde zavetje pobeogo dekle. — Režiser: prof. O. Šest. — Scena: inž. E. Franz. — Premiera je danes ob 16.30 uri za red Premierski.

OPERA

Sobota, 18. novembra ob 16.30 uri: **Mignon.** Red Sobota.

Nedelja, 19. novembra ob 16.30 uri: **Trat-ivla.** Izven. Cene od 60 lir navzdol.

Ponedeljek, 20. novembra: Zaprtro.

A. Thoma: »Mignon«. Opera v treh de-janjih. Po Goetheju napisala M. Carré in J. Barbier, z uporabo O. Zupandčevega prevoda. Prevel V. Ukmar. — Ta opera spada med tista dela operne literature, ki so si pridobila svetovni sloves. K njemu je prepomogla melodiozno glasbe in gle-dališko učinkoviti lični libreto, v katerem so posebno popularna razna duševna raz-polčenja. — Prvo in drugo dejanje se go-di v Nemčiji, tretje v Italiji, v letu 1790. — Scena: inž. E. Franz. Kostumi: D. Ka-čerjeva.

Radajniška skupina Jadransko Primorje

RADIO LJUBLJANA

SOBOTA, 18. NOVEMBR:

7.00–7.10: Poročila v nemščini. 7.10 do 9.00: Jutranji koncert. Vmes: 7.30–7.40: Poročila v slovenščini. 9.00–9.10: Poročila v nemščini. 12.00–12.30: Popoldniski kon-cert. 12.30–12.45: Poročila v nemščini in slovenščini, napoved sporeda. 12.45–14.00: »Zvoki iz opere«. Radijski orkester vodi D. M. Šijanec, sodelujeta sopranistka Dra-gica Sokova in tenorist Janez Lipušček. 14.00–14.10: Poročila v nemščini. 14.10 do 15.00: Vaška godba in brata Petrovič, spremljata: Avgust Stanko — harmonika in Franc Stančič — kitara. 17.00–17.15: Poročila v nemščini in slovenščini. 17.15 do 18.00: Prenos glasbe iz osrednjega nemškega sporeda 18.00–18.30: Prenos osred-nem. sporeda 18.30–18.45: Pregled sport-nih dogodkov (nem. in slov.) 18.45–19.00: Gospodinsko predavanje — ing. Nerima Albin: Odgovori na vprašanja gospodin-j. 19.00–19.30: Fantje na vasi. 19.30–19.45: Poročila v slovenščini. 19.45–20.00: Aktu-alno predavanje — govori Hans Fritzsche (prenos). 20.00–20.15: Poročila v nemščini. 20.15–22.00: Prenos osrednjega nemškega sporeda. 22.00–22.15: Poročila v nemščini in napoved sporeda. 22.15–24.00: Prenos osrednjega nemškega sporeda.

Knjige tega tedna

Uredništvo je prejelo

Zemljepisni in zgodovinski obzornik

v zvezi z imeni, ki jih čitamo v važnih poročilih

Metz je glavno mesto Lotaringije in je od leta 1918 pripadal Franciji, kjer je bilo glavno mesto departmaja Moselle. Metz je močna trdnjava in šteje okoli 60.000 prebivalcev. Leži ob izlivu reke Seille v Mosello in je železniško križišče železnice, ki pelje iz Saarbrückna v Pariz. Metz je zelo staro mesto in je v njem ohranjenih še mnogo starih zgradb. Znamenite so stolnica sv. Štefana, cerkev sv. Vincenca, škofijska palača, sodna palača, magistrat in prefektura. V Metzju je več višjih šol, knjižnica, ki ima okoli 100.000 knjig, in 1420 rokopisov, dva muzeja, 6 bolnišnic, gluhošolstvo itd. Industrija izdeluje sadne konzerve, penete, še vino, usnje in pohštvo. V okolici pridelujejo mnogo sadja, povrtnine in grozdja. Na področju Metzja je v starem veku stala galska naselbina Divodurum in je bila kasneje glavno mesto Avstrazije. Leta 870 je Metz pripadel vzhodnim Frankom. V 13. stoletju je bil nemško mesto, leta 1552 pa ga je zasedel francoski kralj Henrik II. V bližini Metzja sta izvojevali prva in druga nemška armada od 14. do 18. avgusta 1870 zmagi, katerih posledica je bila, da je moral francoski poveljnik Bazaine položiti orožje. Po miru, sklenjenem v Frankfurtu, je Metz pripadal do leta 1918 Nemčiji. Nato je bil prisojen Franciji.

Nancy (nemško Nanzig) je glavno mesto francoskega departmaja Meurthe et Moselle. Šteje okoli 120.000 prebivalcev in leži 200 metrov nad morjem. Mesto je važno prometno središče, saj stoji ob Meurthe in ob prekopu, ki vodi iz Marne v Ren, ter je železniško križišče Vzhodne železnice. Deli se v staro in novo mesto. Nancy ima krasne trge in lepe zgradbe. Na trgu Carriere je znamenit slavolok Ludvika XV. Med stavbami moramo omeniti stolnico, cerkev Saint-Evre, Notre Dame de Bonsecours, stare stolpe in patricijske hiše, grad in mestno hišo, ki je bila zgrajena v 17. stoletju in ima lepo galerijo slik in kipov. Industrija v Nancyju izdeluje steklene izdelke, umetniško pohištvo, klavirje, tekstilne, kovinske in sladkorne izdelke, pivu, poljsko orodje, rokavice, čevlje, klobuke, v bližini pa kopljejo železno rudo in jo topijo v plavžih. V Nancyju je univerza, ki je bila ustanovljena leta 1572. Mesto se nadalje ponaša z botaničnim vrtom, knjižnico, visoko šolo za gozdarstvo (edino v Franciji), trgovsko akademijo, šolo za umetnostno obrt, konservatorijem, petimi muzeji, gledališčem in topičami v parku sv. Marije. Javni nastopi in prireditve so v velikem stadionu, za dirke pa je na razpolago veliko dirkališče. V 12. stoletju je bil Nancy samo grad, ki je bil od leta 1153 sedež lotarijskih vojvod. Vojvoda René in njegovi potomci so zgradili po letu 1477 novo mesto, ki mu je dal dokončno lice Henrik II. Lotarijski. Od leta 1735 je bil Nancy stolno mesto Stanislava Leszczyñskega, po letu 1766 pa je dokončno pripadel Franciji in postal leta 1870 trdnjava. Po bitki pri Nancyju in Epinalu ga je 6. nemška armada leta 1914 napadla, morala pa ga je opustiti zaradi protidrukarja na Marne. Arnheim (nemško Arnhem) je glavno

mesto Nizozemske pokrajine Geldern in šteje okoli 80.000 prebivalcev. Arnheim ima lepo lego na južnem pobočju gričev Veluwe in ob Renu. Je železniško križišče, med stavbami pa je treba omeniti cerkev sv. Kuzbeja, ki je bila zgrajena leta 1452 in je v njej pokopan vojvoda Karel Egmondski. V Arnheimu je znamenita svojevratno okrašena »Hudiceva hiša«, ki je sedež mestne uprave. Arnheim je že zelo stara naselbina. Domnevajo, da je stal tam nekoč rimljanski Arenacum. Kot vas se omenja v listinah prvič leta 893 in je od 16. stoletja naprej glavno mesto vojvodstva, kasneje pokrajine Geldern.

SPORT

To bo pravi finale!

Dve odločilni nogometni tekmi za Mergenthalerjeve žoge

Jutri bomo torej po dobrih dveh mesecih le zapisali zadnja dva izida v tekmovalstvu za 25 nogometnih žog, ki bosta ob enem odločila o vprašanju, kdo izmed udeležencev bo prejel najlepšo nagrado med prvimi in kako med mladinskimi udeleženci.

Medtem ko razvrstitev pripravljenih moštev zaradi bolj ali manj znanih in ponovno preizkušenih moči skoraj ves čas tekmovalstva ni nudila največ možnosti za oni najbolj značilni razvoj vsakega sportnega tekmovalca in skoraj na nobeni tekmi ni bilo onega pravega sportnega razpoloženja na igriščih, bosta vsaj jutrišnji finalni tekmi lahko imele vse obeležje velikega sportnega dogodka, saj je situacija pred ločitvijo med jutrišnjimi nastopajočimi tako napeta, da nobeno moštvo med njimi ne bo moglo uspešno zaključiti jutrišnje naloge brez prave volje in onega skrajnega elana, ki je potreben za dosego vidnejšega sportnega uspeha in ob katerem ima svoje veliko zadoščenje tudi sportno občinstvo.

Situacija, na katero se sklicujemo, je najboljše obeležje za izrekom iz tekmovalne tabele, ki kaže pred jutrišnjima zaključnima nastopoma na vrhu naslednjo sliko:

Med I. moštvi									
Iztok	4	4	0	0	24:3	8			
Ljubljana	4	3	1	0	35:2	7			

Med mladinskimi moštvi									
Mladika	5	5	0	0	24:2	10			
Vič	5	4	1	1	20:17	9			

Tako so torej razporejeni kandidati za najbogatejša darila v tem turnirju. Možnosti za premlajenja je mnogo, toda pri napovedih o njih ne bi hoteli biti preveč zgovorni. Počakajmo še naslednjih 24 ur, pa bomo lahko o vseh govorili čisto konkretno!

Jutrišnji zaključni spored v domačem pokalnem turnirju bo odigran na igrišču Ljubljane, in sicer ob 13.30 med Mladiko in Vičem ter ob 14.30 med Ljubljano in Iztokom.

Drobiž po svetu

Prvenstvo Portugalske je pred zaključkom. V predzadnjem kolu je dosegel sedanjega prvaka Sporting Club Lissabon proti Escorialu samo neodločen rezultat 2:2, vendar je kljub temu še ostal v vodstvu,

ker je njegov najhujši tekmelec Belemense izgubil tekmo proti Benfici z 2:4. Tretji klub med hrvaškimi nogometnimi klubi so zagrebški Željezničari, ki so dosegli izredno čeprav samo tesno zmago nad Concordio z 1:0.

Dogodek VIII. kola španskega nogometnega prvenstva je bilo srečanje med nogometnim prvkom in pokalnim zmagovalcem. Lanski prvak AC Valencia in pokalni zmagovalec AC Bilbao, sta se šela v Valencia. Valencia je zaigrala zelo dobro ter je premagala svojega nasprotnika s 3:0. Vkljub temu pa vodi Bilbao z 12:4 točkami pred Valencijo, FC Barcelona Real Madridom in Oviedom, ki imajo vsi po 10:6 točkam. Ostali izidi Real Madrid-FC Barcelona 1:0, Espanol Barcelona-Athletic Avilacion 0:3, Murcia-Castellon 2:0, La Coruna-Sevilla 1:0, Gijon-Granada 3:1, Sabadell-Oviedo 0:0.

V švedskem nogometnem prvenstvu so borbe za točke izredno hude. Na prvem mestu tabele je TFK Norrköping, ki mu sledijo Elfsborg, Göteborg in Malmö FF, ki je nekoliko popustil.

V petem kolu zapadne skupine na Slovaškem je premagal slovaški prvak SK Bratislava doslej nepremagano in vodilno enajstorico TSS Trnava. DSC Bratislava je pokazala dobro igranje ter dosegla proti moštvi Armade, ki je še vodilo z 2:1, neodločeni izid 2:2.

V prijateljskem srečanju med norveškimi državnim zastopstvom in nerškim vojaškim moštvom so zmagali volaki, ki so zaigrali s silnim poletom in dobili igro z nič manj kakor 6:0. Tekma je bila v Oslu v Bis'etovem stadionu pred 9.000 gledalci.

V Bratislavi je domači klub DSC Bratislava izvedel dobro uspešno igralno tekmovalstvo, na katerem so bili zrušeni številni slovaški rekordi. DSC je postavil štiri nove rekorde v statetah, in sicer na 4 × 50 m prosto: 1:55,8, na 10 × 50 m prosto: 4:56,3, na 6 × 100 m prosto: 10:33,8 in na 4 × 200 m prosto za dame 15:52,6.

V zaključni naj bo obnašanje posameznika še bolj pazljivo, ker so ljudje nervozni in nestirni. Vedno misli na to, da ne storijo svojemu bližnjemu ničesar, kar ne bi bilo povšeči Tebi samemu! — Vpitje, sprehajanje, prerivanje, neumestne šale ne spadajo v zaključnice.

DELA VCE

SPOSOBNE za izdelavo drv, sprejme

Ravnateljstvo drž. gozdov, LJUBLJANA, Pucnijska ulica šte. 9 (palača Pokrajinske hranilnice)

Prav dober zaslužek v akordni! Razne ugodnosti: dodatna karta za najtežje delavce, delno plačilo z drvmi i. t. d.

Naročite se na romane »DOBRE KNJIGE«!

Umrla je naša dobra, ljubljena hčerka, sestra in svačinja, gospodična

Jožica Prekuhova

učiteljica na meščanski šoli na Viču

Drago pokojnico bomo spremili na zadnje počivališče v soboto ob 4. uri popoldne z žal. kapelice sv. Jožefa, na pokopališče k Sv. Križu. — Sv. maša zadušnica se bo darovala v ponedeljek 20. t. m. ob 7. uri v farni cerkvi sv. Jakobu.

Ljubljana, 17. novembra 1944.

Globoko užaloščena MARIJA ter rodbine PREKUHI, GRABRIJAN JAMNIK, LEMEZ, SKUMAVEC

V NEIZMERNI ŽALOSTI SPOROČAMO TUŽNO VEST, DA NAS JE ZA VEDNO ZAPUSTIL NAŠ LJUBLJENI SIN, BRAT IN SVAK, GOSPOD

OTMAR WEISS
ABSOLVENT MEDICINE —
DOMOBRANEC

POGREB NEPOZABNEGA POKOJNIKA BO V SOBOTO, DNE 18. T. M. OB ¼ 3. URI

Z ŽAL, KAPELE SV. NIKOLAJA, K SV. KRIZU.

LJUBLJANA, DUNAJ, DNE 17. NOVEMBRA 1944.

GLOBOKO ŽALUJOCI: ANGELA IN LEOPOLD, STARIŠI ROMAN, BRAT OLGA, SVAKINJA ROMANČEK, NEČAK IN OSTALO SORODSTVO

MALI OGLASI

Kdor dbe službo, plača za vsako besedo L. 0,50, najmanjši znesek za te oglase je L. 10.— Za število in dopustnost je plačati za vsako besedo L. 2.— za vse druge oglase L. 1.— za besedo, vendar pa plačajo posredovalci L. 1,50 za besedo. Najmanjši znesek za te oglase je L. 15.— Za vsak oglas je treba plačati dr. in prov. takoj L. 0,50, za dajanje naslova ali šifre pa L. 2.—

Službo dobi

NUJNO ISCEM posobnega krojača in čevljarja po možnosti s lastnim orodjem. Predstaviti se v četrtki med 16 in 18 ure. Ejavjeva cesta 18-I. 30780-1

KUHARICO perfektno in sobarico iscem za takoj. Predstaviti se med 12. in 15. uro. Naslov v ogl. odd. Jutra. 30611-6

DOBRO KUHARICO gostinjska ali zasebno šče gostinjska. Mrak. Rimska 4. 30708-1a

POSTREZNICO za 2 do 3 ure popoldne, iscem. Gledališka 14, vrata 18. 30769-1a

DAMSKI PLAGŠ damski kostum, 2 povr šifra 14 do 16 letne dečke, vse iz predvojnega blaga, skoraj novo. Zamenjati za protivrednost. Naslov v ogl. odd. Jutra. 30760-6

NIŽNE SNEŽKE z novo peto, št. 37, prod. A.S. Jadranska 22. I. nadst. od 10. do 12. 30763-6

SPORTNE ČEVLJE št. 37, popolnoma nove prod. Ogljed. Rimska 2, 13. prtlj. demo. 30765-6

MOSKO OBLEKO črna zelena damsko. K. črna svetlo bluzo, vse iz predvojnega blaga, prod. Dalje zložljivo. Zamenjati za protivrednost. Naslov v ogl. odd. Jutra. 30766-6

ZIMSKI PLAGŠ za fanta 18 do 20 let, predvojni blago in kapna (šol), tudi predvojni no blago prod. Naslov v ogl. odd. Jutra. 30768-6

MOSKE SRAČKE novarice in p. hiše — prod. Naslov v oglasnem odd. Jutra. 30785-6

FLANELO nekaj metrov in 2 krasna mufla, prod. Naslov v ogl. odd. Jutra. 30792-6

ZAJČKE mlade domače orjake, več komadov prod. Pozre se: Brez. Rimska 1, 12. Ogljed od 12. do 15. ure. 30808-6

GOJZARJE vtoke in nizke čevlje št. 41 in temno orjake obleko, prod. Ogljed v soboto ob 3. do 5. Naslov v ogl. odd. Jutra. 30822-6

RADOPARAT 3 cerni, slonski, z vde in elastičnim gumovim prod. ABC Medvedova c. 8, poleg kolo-dvora Šiška. 30828-6

DVA KAUCJA iz orehovine, s predalci brez tapaciranja — prod. Naslov v oglasnem odd. Jutra. 30771-6

DINAMO SVETILKO za kolo, ugodno prod. Dunajska c. 69a-I. demo 30778-6

MOSKE ČEVLJE visoke, štrpavne, št. 41 prod. Dunajska cesti 69-I. demo. 30779-6

TRICKEL zela, trepen in dobro ohranjen, novost do 250 k. prod. »Kartopir« palača Bata — III. nadst. 30752-6

MOSKE MAJCE — hlače, trko »Mico« — predvojni, nekaj komadov, prod. Naslov v ogl. odd. Jutra. 30745-6

OTROŠKI BICKEL s stranskimi kolesi za 3 letna, punčko kupim, lahko star ali pokvarjen, v dveh zvočnikih, prod. Avsec Pletersnikova ul. 12. Ogljed od 12. do 15. ure. 30615-7

SMUČ. DRES (predvojni blago) za visoko, nočno moško po stavu, kupim. Naslov v ogl. odd. Jutra. 30761-7

JEDILNO MIZO okroglo, 4 do 6 odgo-varljivih stolov in tri ali št. delne omare po možnosti iz orehove ko-reline ali iz bari, aluma-be lesa, kupim. Ponud-be na ogl. odd. Jutra pod »Jedilna miza 110 cme 30773-7

NOVO PERJE za blazino ali pernico — kupim. Nordin. Brežjeva 30. Zg. Šiška. 30772-7

V KONIS. PRODAJO spletenih, vsakovrstne boljše predmete, Parfu-merija Venus, palča Bata. 30754-7

OMARO za obleko, pleskano, ku-pim. Naslov v ogl. odd. Jutra. 30837-7

PSA srednje velikosti, zve-stega dobrega čuvaja — iscem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Pes ču-ral 30839-7

OPREMLJ. SOBO lepo, veliko, oddam sta-rejšemu gospodu. Naslov v ogl. odd. Jutra. 30783-23

OPREMLJ. SORICO brez perila, po možnosti s štedilnikom šče mlad zaskonski par brez otrok. Opravišila bi lahko par dnevnega hišnega de-la. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod i. de-cembere 30713-23a

OPREMLJ. SOBO lepo, veliko, oddam sta-rejšemu gospodu. Naslov v ogl. odd. Jutra. 30783-23

OPREMLJ. SOBO lepo, veliko, oddam sta-rejšemu gospodu. Naslov v ogl. odd. Jutra. 30783-23

OPREMLJ. SOBO lepo, veliko, oddam sta-rejšemu gospodu. Naslov v ogl. odd. Jutra. 30783-23

OPREMLJ. SOBO lepo, veliko, oddam sta-rejšemu gospodu. Naslov v ogl. odd. Jutra. 30783-23

OPREMLJ. SOBO lepo, veliko, oddam sta-rejšemu gospodu. Naslov v ogl. odd. Jutra. 30783-23

OPREMLJ. SOBO lepo, veliko, oddam sta-rejšemu gospodu. Naslov v ogl. odd. Jutra. 30783-23

OPREMLJ. SOBO lepo, veliko, oddam sta-rejšemu gospodu. Naslov v ogl. odd. Jutra. 30783-23

OPREMLJ. SOBO lepo, veliko, oddam sta-rejšemu gospodu. Naslov v ogl. odd. Jutra. 30783-23

OPREMLJ. SOBO lepo, veliko, oddam sta-rejšemu gospodu. Naslov v ogl. odd. Jutra. 30783-23

OPREMLJ. SOBO lepo, veliko, oddam sta-rejšemu gospodu. Naslov v ogl. odd. Jutra. 30783-23

OPREMLJ. SOBO lepo, veliko, oddam sta-rejšemu gospodu. Naslov v ogl. odd. Jutra. 30783-23

OPREMLJ. SOBO lepo, veliko, oddam sta-rejšemu gospodu. Naslov v ogl. odd. Jutra. 30783-23

OPREMLJ. SOBO lepo, veliko, oddam sta-rejšemu gospodu. Naslov v ogl. odd. Jutra. 30783-23

G. M.:

Simonov oče

Odzvonilo je polдне. Šolska vrata so se odprla, ven so se vsi paglavci in se previrali, da pridejo čimprej na prosto. Toda namesto da bi se tiho razkropili v kosi, kakor po navadi, so se malo vstran ustavili, se zbrali v gručo in začeli šepetati med seboj.

To jutro je namreč prvič prišel v šolo Simon, Marjetin sin. Vsi so že doma šli šli govoriti o Marjeti, vedno z nekim značilnim usmiljenjem, ki se je prijelo tudi otrok, ne da bi prav vedeli, zakaj.

Simona so poznali samo od daleč, saj ni hodil nikdar med nje in nikdar se ni podil z njimi po vaških cestah. In prav nič ga niso marali. Tako so ga sprejeli z vidno, malce sovražno radovednostjo; pri tem so drug drugemu ponavljali besede, ki jih je izrekel štirinajstleten fant:

»Veste — Simon — no, brez očeta je.«

Simonu je bilo sedem ali osem let; izgledal je zelo snažen, malo bledkast in plašan. Hotel se je vrniti k materi, a pred njim so kljubovalno stali v gručah tovariši, šepetali in ga ogledovali s škodočelnimi očmi. Kot ukopan je obstal sredi med njimi, začuden in v zadregi. Prav nič ni razumel, kaj mu hočejo. Fant pa, ki jih je prvi obvestil o stvari in ga je ta slava napihnila, ga je vprašal:

»No, kako je tebi ime?«

Odgovoril je: »Simon.«

»Simon? Kako?« je povzel prvi.

Otrok je odvrnil čisto zmeden: »Simon.«

Fant mu je zakrčal: »Imenuješ se Simon in še kako — to ni nobeno ime — Simon!«

Temu pa je šlo že na jok in odgovoril je tretjič: »Simon mi je ime.«

Paglavci so prasili v smeh. Zmagoslavni fant je dvignil svoj glas: »Ali vidite, da je brez očeta!«

Molk je zavladal. Otroke je porazila ta nenavadna, nemogoča, neznanaka stvar: fantek brez očeta. Gledali so ga kakor čudo, hitje izven narave, in čutili so, kako raste v njih prezir njihovih mater do Marjete, ki jim ga doslej še nihče ni razložil.

Simon se je naslonil na drevo, da ne bi padel; stal je tam, kot da je zadel ne-popravipljiva nesreča. Hotel jim je vse lepo obrazložiti, pri n našel ničesar, kar bi zanimalo to strašno reč, da je brez očeta. Končno jim je kar na slepo, smrtnobled, zavpil:

»O, imam ga.«

»Kje je?« je vprašal fant.

Simon je molčal; nič ni vedel reči. Po tej vzpodbudi so se otroci znova zasmajali. Ta hip je pokazal Simon na majhnega soseda, sina neke vdove, ki ga je vedno videval z materjo samega.

»Ti tudi,« je dejal, »tudi ti si brez očeta.«

»Pač,« je rekel oni, »imam ga.«

»No, kje?« je brž vprašal Simon.

»Mrtev je,« je z oholom ponosom izjavil otrok, »moj oče je na pokopališču.«

Paglavci so odobravajoče zasopetali, kakor da bi bilo dejstvo da ima njihov tovariš očetna na pokopališču, tega povisalo in zmečkalo onega, ki je brez očeta. Eden, ki je stal nasproti Simonu, mu je potuhnjeno pokazal jeziki in mu zakrčal:

»Brez očeta, brez očeta!«

Simon ga je z obema rokama zgrabil za lase in ga začel na vse kriplje brniti v noge. Nastalo je srdito rvanje. Ločili so

oba prepečca, Simona pa premikastili in vrgli na tla. Ko se je dvignil in nevede krčkal z roko svojo zaprašeno obleko, mu je eden zavpil: »Le pojdi povedat svojemu očetu!«

Takrat je začutil, kakor da se mu je v srcu nekaj utrgalo. Bil si močnejši od njega, pretepel so ga in ničesar jim ni mogel odgovoriti, ker je dobro spoznal, da je resnica, da nima očeta. Nekaj hipov se je skušal ponosno boriti proti solzam, ki so ga davile. Zadušil jih je enkrat, potem ga je zmagalo ihtenje, ki ga je sunkoma stresalo.

Tedaj je izbruhnilo med njegovimi so-vražniki škodočelnijo veselje, prijeli so se za roke, začeli plesati okrog njega in ponavljati kakor refren: »Brez očeta! Brez očeta!«

V hipu je Simon prenehal ihteti. Popadel ga je gnev. Pri nogah so mu ležali kamni; začel jih je lučati v svoje nasprotnike. Dva ali trije so bili zadeti in so kričeli zbežali; Simon pa je dobil v lice tak čudovit izraz, da se je drugih polotil strah in so se razbežali tudi oni.

Ko je ostal malček brez očeta sam, je stekel čez polje proti reki. Spomnil se je, kako se je pred tednom uboga para, berač, vrgel v vodo, ker ni imel več denarja. Simon je bil zraven, ko so ga privlekli iz vode. Okrog so govorili: »Mrtev je.« Nekdo je dostavil: »Zdaj je srečen.« In tudi Simon se bo utopil, ker nima očeta, kakor se je utopil ta siromak, ki ni imel denarja.

Prišel je čisto k vodi in gledal, kako teče. Ribice so se razposajeno igrale v bistrem toku in kdaj pa kdaj poskočile in hlastile za muhami, ki so krožile nad gladino. Prenehaj je jokati, da bi jih videl, ker ga je zelo zanimalo njihovo početje. A spet se ga je polotil obup in vnovič je sklenil: »Utopil se bom, ker nimam očeta.«

Bilo je zelo toplo, zelo lepo. Mlilo sonce je gredo travo. Voda se je svetila kakor zrcalo. Mlilo se je storilo Simonu, da bi moral vse to zapustiti. Pomislil je na dom, na mater, in znova zajokal.

Nenadoma je začutil na rami težko roko in prijazen glas ga je vprašal: »No, kaj pa je tako hudega, fant moj?«

Simon se je obrnil. Velik, kodrolas možki ga je dobrodušno gledal. Odgovoril mu je še ves v solzah:

»Pretepli so me — ker — ker — sem — brez očeta — brez očeta.«

»Kako?« se je smejljaj možakar, »saj ga ima vsak človek.«

Otrok je mukoma odgovoril v svojih krčh: »Jaz — jaz — sem brez njega.«

Tu se je delavec zresnil; spoznal je Marjetinega sina. Čeprav je šele prišel v te kraje, je že poznal njeno zgodbo.

»No, no,« je dejal, »potolač se, fanté. Pojdva zdaj k tvoji mami!«

Veliki je prijel malega za roko in krenila sta na pot. Mož se je zopet smejljaj; vseh mu je bilo, da bo videl to Marjeto, o kateri je šel glas, da je eno najlepših deklet v teh krajih. In na skrivnem si je dejal, da morda ne bi bilo napačno, če bi se pri njej lahko malo